

PEDAGÓGIAI PROGRAM
SZERENCSI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

Készítette: A Szerencsi Óvoda és Bölcsőde nevelő testülete

Összeállította: Kecskésné Nagy Edit
főigazgató

OM. 202645

2024. december 04.

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere és egyéb programok:

A helyi pedagógiai program módosítását és kiegészítését az alábbi törvények jogszabályok, rendeletek figyelembe vételével készítettük el:

- A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 2023.évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról.
- 401/2023.(VIII.30.) Kormány rendelete új életpályájáról szóló 2023.évi LII törvény végrehajtásáról
- A kormány 363/2012. (XII.17) Kormány rendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról
- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 17/2013,(III-1.) a nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
- • 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei

Szerencsi Óvoda és Bölcsőde - „Négy vándor jár körbe, körbe” Pedagógiai Programja
Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETŐ	7
	Intézményvezetői gondolatok	7
II.	AZ ÓVODA BEMUTATÁSA.....	8
	Az óvoda, jellemző adatai	10
III.	GYERMEKKÉP.....	11
IV.	ÓVODAKÉP	12
V.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	15
	Az egészséges életmód alakítása	16
	Környezettudatos magatartás kialakítása.....	19
	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	20
	Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	21
VI.	AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	23
VII.	AZ ÓVODAI ÉLET, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	29
	Játék.....	29
	Verselés-mesélés.....	31
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	33
	Rajzolás, festés, mintázás, és kézi munka.....	34
	Mozgás.....	35
	Külső világ tevékeny megismerése	37
	Munka jellegű tevékenység.....	43
	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	45
VIII.	HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK	49
IX.	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 54	
X.	A SAJÁTOS NEVELÉST IGÉNYLŐ GYERMEKEK BEFOGADÁSA ÉS FEJLESZTÉSE	57
XI.	TANKÖTELEZETTSÉG MEGKEZDÉSÉRE HALASZTÁST KAPOTT GYERMEKEK ÓVODAI TEVÉKENYSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE.....	69
XII.	ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	72
XIII.	TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMOK.....	75
XIV.	SZAKMAI FEJLŐDÉS TERÜLETEI	77
	Szakmai munkaközösség	77

	Szerencsi Óvoda és Bölcsőde - „Négy vándor jár körbe, körbe” Pedagógiai Programja	
	Továbbképzés, szakmai fejlődés.....	77
XV.	NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK	
	77	
	Német nemzetiségű nevelést folytató óvodai csoport.....	77
XVI.	GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	82
	Gyermekvédelem az óvodában.....	82
XVII.	AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	86
	Bölcsőde.....	86
	Fenntartó.....	87
	Gyermekvédelmi szakszolgálat	87
	Idősek gondozó háza	88
	Egészségügyi szervezetek	88
	B-A-Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és annak helyi tagintézménye	88
	Szakmai szervezet: Pedagógiai Oktatási központ.....	88
	Iskolák	88
	Közművelődési intézmények	89
	Egyházak	89
	Német nemzetiségi önkormányzat	89
	Külhoni kapcsolat.....	89
XVIII.	A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI.....	90
XIX.	SZOLGÁLTATÁSOK	90
	LEGITIMÁCIÓ.....	91

I. BEVEZETŐ

Intézményvezetői gondolatok

Az óvodába lépés minden család életében az első nagy mérföldkő. Aggodalmukat, félelmüket, bizonytalanságukat támogató, segítő szándékkal kell fogadni. A szülők a legföltettebb kincsüket a gyermeküket bízzák ránk. Minden óvodapedagógus tudja, hogy felelősségteljes hivatást választott. Ezért bizalomra épülő közösséget kell kialakítani, a kiegyensúlyozott légkör érdekében. A gyermek biztonságérzetét növeli, ha a körülötte lévő felnőttek együtt gondolkodása áthatja az egész napi tevékenységet. A felnőtt mintaadása, attitűdje észrevétlen fejlődési mutatóval segíti a gyermeket.

A gyermek számára a legfontosabb tevékenység a játék. Ezen keresztül ismerkedik a szűkebb és tágabb környezettel. A szabad játék lehetősége változatos, ismétlődő tapasztalást, gyakorlást elsajátítást nyújt, mely a szellemi, érzelmi, fizikai, szociális, verbális fejlődését erősíti.

Az apró lépés sorozathoz: ötletgazdag gondolkodás, elegendő idő biztosítása, közös élmények megélése, hagyományok megteremtése szükséges. Ezek egymásra épülése az óvodáskor végére határozott, életkornak megfelelő, kiegyensúlyozott gyermeket formál.

Az óvoda feladata összetett felelősség. A biztonságot nyújtó családi légkör további megtartása az óvodai környezetben is. A szülő segítése gyermeknevelési nehézségek esetén.

A rászoruló gyermek támogatása mentális egészségfejlődésének erősítése, bizalom elnyerése, ösztönzés, a gyermek mindenképp fölé álló érdekében.

Pedagógiai programunkban elengedhetetlennek tartjuk az értékek megőrzését, identitás tudat fokozását, szakmai munkánk színesebbé tételét.

Fontos számunkra, hogy a szülők ismerjék meg programunkat és együttműködésükkel a megvalósítását támogassák.

Az együtt gondolkodás eredményfokozó, mely a szakmai fejlődést stabilizálja.

A pedagógiai programot a következő idézettel szeretném megnyitni:

*„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.
Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.
Miért is hasonlítanád össze őket?
Mindegyik más.
Mindegyik különleges.
Mindegyik gyönyörű.”*

(Ismeretlen szerző)

Kecskésné Nagy Edit

Főigazgató

II. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Az óvodák elhelyezkedése:

Óvodánk Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Miskolctól 30 km-re a 37-es főút mellett fekvő Szerencs városában található.

A három óvoda a város három területén helyezkedik el. A székhely intézmény a Gyárkerti Óvoda mely a város külső környezetében, pihenő övezetben fogadja a gyermekeket.

A Napsugár Óvoda a város központjában működik, a Csillagfény Gyermeksziget Óvoda a két intézménytől távolabb kb. 5 km-re Szerencs-Ond településen üzemel.

Gyárkerti épület bemutatása

Óvodánk 1971 szeptemberében, négy óvodai csoporttal nyitotta meg kapuit a szerencsi Csokoládégyár és Cukorgyár fenntartása alatt. Társintézményként kapcsolódott hozzá a szintén négy csoportot magában foglaló bölcsőde. Mindkét intézmény nagyon jó tárgyi és személyi feltételekkel rendelkezett. Az akkori fenntartók maximálisan igyekeztek biztosítani, hogy dolgozóinak gyermekei a legszínvonalasabb feltételek között nevelődjenek. Saját mosodát, varrodát, főzőkonyhát létesített, takarító és karbantartó személyzet segítette az intézményegység működését. Minden gyermek számára biztosították az egységes óvodai ruházatot, törülközőt, melyet a kiszolgáló egységek tettek rendbe és heti rendszerességgel cseréltek. Saját konyhánkban nagy gondot fordítottak az étrend összeállítására és elkészítésére, külön az óvodás és bölcsődés korosztály számára is. A négy óvodai csoport az idők folyamán a növekedő gyermeklétszám miatt 6-ra, majd 7-re emelkedett. Óvodánk ekkoriban még tiszta csoportokkal működött.

A társadalmi változások következtében a Csokoládégyár a Nestlé tulajdonába került, és a Cukorgyár is külföldi érdekeltségbe került. Az új tulajdonosok nem tartottak igényt az intézményre. Mivel városunkban a 3-7 éves korosztály intézményes ellátására kevés óvodai férőhely állt rendelkezésre, ezért a városi önkormányzat vállalta át a fenntartó szerepét. Jelképes összegért bérbe vette az épületet és átvette a személyi állományt. A saját konyha bezárt, a gyermekélelmezést városi szinten oldották meg. A kiszolgáló egységek is megszűntek működni. A gyári bölcsődébe járó gyermekeket átirányították a városi bölcsődébe. A csoportok száma a gyermeklétszám csökkenése miatt 5-re csökkent, és ekkor tértünk át az osztatlan csoportokban történő foglalkoztatásra a folyamatos napirend keretei között. Ez a mai napig így működik, mivel a kollektíva pozitívan értékelte az eltelt időszak tapasztalatait.

Az átszervezések folyamatosan érintették intézményünket is. 1999-ben a képviselő testület döntése alapján a Városi Bölcsőde épülete megszűnt működni és az intézmény a korábbi Gyári Bölcsőde épületében, csökkentett csoportlétszámmal és személyzettel folytatta működését. Az óvodai gyermekcsoportok száma is csökkent (4 óvodai csoport), ami magával vonta a közalkalmazotti létszám racionalizálását is. A személyi változásokon túlmenően a tárgyi feltételekben is egyfajta negatív tendencia vette kezdetét. Meglévő eszközeink, a használati, berendezési tárgyak elhasználódtak, állaguk csak folyamatos karbantartás mellett volt kielégítő.

2005-ben átszervezésre került az intézmény, gazdaságilag a Bolyai János Általános Iskolához került, önálló szakmai irányítását megtartva.

2007-ben újabb átszervezés érintette az intézményt, így többcélú intézményként, a helyi alapfokú iskolák, óvodák és a bölcsőde összevonásával működik tovább.

Szerencs Város Önkormányzata /a 107/2013. (V.31.) Öt. határozatában/ 2013. január 1-től a három feladat-ellátási helyen lévő óvodát, egy szervezeti egységként létrehozta a Szerencsi Óvoda és Bölcsőde intézményt.

Napsugár épület bemutatása:

Településünkön az intézményes óvodai nevelés kezdete 1896, ez volt az első kisdedóvó intézmény a településen. Ebben az esztendőben polgári kezdeményezésre jótékonyági rendezvények bevételéből alapították a mai Napsugár Óvodát. A kezdetben magán óvoda rövid időn belül állami, majd városi tulajdonba került és látja el azóta a kisgyermeknevelés feladatát a városban.

1952-ben a Szerencsen működő Óvóképző gyakorló óvodájaként fontos szakmai szerepet ellátó, majd középfokú és a főiskolai képzésben is gyakorlati helyet adó intézmény lett.

A helyi igények szerint folyamatosan újabb gyermekcsoportokkal gyarapodó óvoda 1975-től egy akkor korszerű épülettel bővült, ahol helyet kapott négy új gyermekcsoport, az óvodai konyha, a központi fűtés pedig a komfort fokozat javulását eredményezte.

Az új épület átadásával együtt így két épületben folyt 2012 őszéig a kisgyermeknevelés.

1981-ben a 2. számú (régí épület) épület bővítésével a gyermekcsoportok száma nyolc lett, és még így is kevés volt a férőhelyek száma akkoriban.

1985-ben a társközségben, Ondon a volt református parókián egy gyermekcsoportot, mint tagintézményt indított a város.

1994-ig gazdaságilag a Hunyadi János Általános Iskolához csatolva működött a Napsugár óvoda, majd 1994-től a Gyárkerti Óvodával, a Városi Bölcsődével integrálva önálló intézményként működött 2005-ig.

1996-ban ünnepelte az Óvoda a 100 éves fennállását, amikor megkapta Szerencs Város Képviselő testületétől a Pro Urbe Szerencsért kitüntetését.

Csillagfény gyermeksziget- Ond bemutatása:

1985-ben a társközségben, Szerencs-Ond településrészen a volt református paplakban egy gyermekcsoportot indított Szerencs Város Önkormányzata, Szerencs Város Képviselő testületének támogatásával és a szülői igények figyelembevételével.

Szerencs-Ond településén 2005-ben elsőként újjították fel a Csillagfény Gyermeksziget Óvodát. **Az egy csoporttal működő óvoda is folyamatosan fogadta a gyermekeket. 2020, szeptember 1-től gyermeklétszám csökkenés t követően szüneteltető státuszba került az intézmény.**

Az elmúlt tíz év struktúra szerint az átszervezések folyamatosan érintették az intézményt.

A 2005-ös átszervezést követően az óvodai nevelés négy épületben folyik tovább, megtartva szakmai önállóságukat.

2007-ben újabb átszervezés érinti az óvodát, így többcélú intézményként, a helyi alapfokú iskolák, óvodák és a bölcsőde összevonásával működik tovább.

A 2013-as átszervezést követően az egykori Csalogány Óvodát bezárták, a közalkalmazottak és az óvodában maradó gyermekek 2 csoportja az ÉMOP-4.3.1/2/2F-2f-2009-0020

pályázatmegvalósítása után a Gyárkerti Óvoda új szárnyában kapott helyet és folytatja nevelő-
oktató munkáját. A pályázati lehetőség megvalósulásával a helyi óvodák két új gyönyörűen
felújított, minden igényt kielégítő környezetben szolgálták a gyermekek sokoldalú
személyiségfejlesztését.

A 2022-ben kétszoptos új óvoda nyílt meg a városban. 2024-ben egy új négyzoptos óvoda
átadása követte. Az új intézmények befolyásolták a csoportok számát az óvodánkban. Jelenleg
a Gyárkerti épületben 4, a Napsugár épületben 5 csoportban folyik az óvodai nevelés.

Az óvoda, jellemző adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése

Szerencsi Óvoda és Bölcsőde

A köznevelési intézmény típusa: Többcélú közös igazgatású intézmény a nemzeti
köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 20§ 1.bek. alapján

Az intézmény címe és elérhetősége (székhely, feladatellátási helyek)

OM azonosító **202645**

I. Feladatellátási hely és Székhelyóvoda:

Gyárkerti Óvoda és Bölcsőde

Címe: 3900 Szerencs, Rákóczi út.128.
Telefon: 0647/361-224
E-mail: gyarkertiovoda@szerencs.hu

II. Feladatellátási hely Napsugár Óvoda

Címe: 3900 Szerencs, Széchenyi út 47.
Telefon: 47/362-224, 06-20/556-7616
E-mail: napsugarovoda@szerencs.hu
facebook elérhetőség: Szerencsi Óvoda és Bölcsőde

III. Feladatellátási hely Csillagfény Gyermeksziget- Ond

2020. szeptember 01-től szünetel

Címe: 3902 Szerencs-Ond, Kossuth út 14.
Telefon: 20/550-2572

Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége

Az óvoda fenntartója: Szerencs Város Önkormányzata
címe: 3900 Szerencs, Rákóczi út 89.
telefon: 0647/565-200
Az óvodai csoportok száma: 13 óvodai csoport

Férőhelyek száma: 345 fő
Az óvoda neve: Szerencsi Óvoda és Bölcsőde
3900 Szerencs, Rákóczi út 128.

A Pedagógiai Program alkotója, elfogadója

Az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el.
A fenntartó **jóváhagyásával** válik érvényessé.

Jogszabályi megfelelést szolgáló egyéb információk a nevelés nyelve:

A nevelés nyelve: magyar

A német nemzetiségi csoportban a nevelés nyelve: magyar és német

Küldetés nyilatkozat

Óvodánk célja, hogy szeretetteljes, biztonságos környezetet biztosítson, ahol a gyermekek szabadon kibontakozhatnak, miközben a környezettudatosság és a fenntarthatóság elveit is elsajátíthatják.

Kiemelt figyelmet fordítunk a német nemzetiségi identitás erősítésére, valamint a tehetségnevelésre, hogy minden gyermek egyéni képességei szerint fejlődhessen. További célként fogalmazzuk meg integrált nevelésben részesíteni azokat a gyerekeket, akiknek fejleszhető területeik vannak.

A tisztelet a kreativitás és a közösség iránti elkötelezettség átítatja a mindennapi munkánkat. Célunk, a családokkal együttműködve biztos alapokat adjunk a gyermekek boldog és sikeres jövőjéhez.

III. GYERMEKKÉP

A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, tiszteletben tartva a gyermek mindenek felett álló érdekét. Folyamatosan fejlődő, egyedi személyiség és szociális lény.

Fejlődésének ütemét genetikai adottságok, személyiségük kibontakozásában az érési folyamat törvényszerűségei, környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvodánk gyermekközpontú, befogadó, előítélet mentes együttműködő személyiség kibontakoztatására törekszik

A gyermek fejlődését átfogó területegységgel kívánjuk a legmagasabb szintre emelni, és megalapozni:

Cél:

- alakuljon ki érzelmi stabilitása, pozitív énképe
- tapasztalatszerzéssel segítsék érzelmi, értelmi és testi fejlődését
- legyen nyitott egymás és a felnőttek felé, szívesen kommunikáljon és fenntartható kapcsolatokat alakítson ki
- szabálytudatának erősítésével önkontroll gyakorlása
- tolerancia, másság elfogadása eltérő kultúrák befogadása
- tisztelje a hagyományokat
- az egészséges életforma kialakítás, gyakorlása alapvető igényként jelenjen meg
- társaival legyen együttműködő, toleráns, segítőkész
- a kultúrkör értékek, nemzeti hagyományok befogadása, ápolása, magyarság tudatuk erősítése
- vidám, érzékeny magatartási megnyilvánulás, társas kapcsolatok kialakítása alkalmával
- az értékorientált tevékenységek által célunk: a személyiség kibontakozásának elősegítése a kreativitás, probléma megoldás, dinamikus mozgásformák, szókincsbővítés, tolerancia, önismeret, szabálytudat egységének gyakorlása, alkalmazása

Programunkban támogató lehetőségek segítségével olyan gyermeket kívánunk útra bocsátani az óvodáskor végén, aki a tágabb környezetben is stabil személyiségjeggyel rendelkezik és alkalmassá válik az iskolai életre.

- Lehetővé tesszük a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik
- Célunk, hogy az általunk nevelt gyermekek nyitottak legyenek az őket körülvevő világra, a természet értékeinek megőrzésére, a környezettudatos szemléletmódra.
- A magyarság-tudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismerését, átadását, megőrzését (népzene, néptánc, népi játékok és hagyományok, mesterségek)
- Ismerje meg a szülőföldjét, az ott élő emberek, hazai táj, a helyi hagyományok és a néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

IV. ÓVODAKÉP

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A kialakult hagyomány rendszerünk biztosítja az óvodás korú gyermek nevelésének és fejlődésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvó-védő nevelési feladatokat a szülői igények figyelembevételével alakítjuk ki.

Esélyegyenlőség megteremtése, differenciált irányítás keretén belül az eltérő szociokultúrából érkező, valamint a tehetséges gyermek számára.

Vállaljuk a részképesség zavarral, magatartás zavarral, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek felzárkóztató fejlesztését. A Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve a nevelési feltételek sajátos megteremtésével segítjük a nehézségekkel küzdő gyermeket.

Gyógypedagógus segítségével a kiemelt figyelmet igénylő gyermek eltérő fejlődési ütemének megfelelő fejlesztését végezzük.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget: elfogadás, tisztelet, megbecsülés és bizalom övezzé
- a nevelés területén a sokoldalú fejlődés kibontakoztatása a cél, így a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kiteljesedését érhetjük el
- a pedagógiai munka tervezésénél a gyermek egyéni személyiség jegyeit, életkori sajátosságait figyelembe véve alkalmazzuk a fejlesztéshez szükséges módszereket, eszközöket
- komplex módon biztosítjuk a gyermeki szükségletekhez igazodva a szeretetteljes óvodai légkör, különösen hangsúlyozva a mással nem helyettesíthető játék tevékenységet
- a gyermek fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket
- A nemzetiséghez tartozó gyermek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását /ha lesz ilyen óvodásunk/
- az óvodai életrendet szem előtt tartva lehetővé tesszük, hogy intézményünkben egyházi jogi személy vallásoktatást tartson
- a felmerülő szülői igényeket figyelembe véve az intézmény funkciójának megfelelően, lehetőséget biztosítunk - az óvodai életet nem zavaró időpontban - különböző programok szervezésére, működésére (tánc, kézműves tevékenység, ovisport)
 - Segítjük a gyermekeket a fenntarthatóság megértésében.
 - Kihasználjuk az intézményben a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
 - Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, óvodapedagógusok, a nevelő munkát személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
 - A természetvédelem, a környezettudatos magatartás megalapozása
 - A szülői ház tisztelete
 - Tágabb környezetünk, városunk értékeinek bemutatása, tisztelete a természet szeretete tisztelete a természet szeretet.

Családokkal való együttműködés, együttnevelés

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Nagyon fontos a családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz. Célunk a családokkal való partneri kapcsolat kiépítése, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított. Az együttműködés alapfeltétele a jó információcsere, hogy a szülők mindenkor tisztába legyenek az óvoda célkitűzéseivel, ugyanakkor az óvodapedagógus is ismerje a családok helyzetét, problémáit. Eredményeink érdekében törekednünk kell a korrekt, egyenrangú partneri viszonyon alapuló együttműködésre, a harmonikus nevelést elősegítő kapcsolattartásra.

A szülő és óvodapedagógus számára a legfontosabb a kiegyensúlyozott gyermek ezért a folyamatos párbeszéd nyújthat segítséget egy-egy terület orvoslásában.

Változatos programok szervezésénél igényeljük a szülők és a nagyszülők részvételét.

Szülői szervezet

A szülők képviselőjét az intézményben a Szülői Szervezet látja el, amelynek tagjait az épületek szülői közösségei választják, delegálják. A Szülői Szervezet működési feltételeit, feladatait – az érvényes jogszabályok alapján – maga alakítja ki.

A Szülői Szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését az óvodában, a pedagógiai munka eredményességét.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást kérhetnek a vezetőtől és az e körbe tartozó ügyekben képviselőjük tanácskozási joggal rendelkezik.

Kapcsolattartásunk formái:

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Előadások, rendezvények:

A szülők nevelőmunkájának segítése érdekében lehetőséget biztosítunk a helyi pedagógiai program, illetve egyes nevelési feladatok gyakorlatainak mélyebb, tudatosabb megismerésére. Ezen túl olyan előadásokat szervezünk, ahol szakemberek segítségével nyújtunk egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai ismereteket.

Fogadóóra

Felmerülő kérdések, javaslatok alkalmával. A tankötelezettség megkezdése előtti konzultáció a szülővel.

Egyéb kapcsolattartási formák:

- családlátogatások,
- szülői értekezletek,
- alkalomszerű beszélgetések,

- ▶ faliújságon aktuális információk közlése,
- ▶ zárt facebook csoport
- ▶ nyílt napok szervezése
- ▶ ünnepek
- ▶ szülők részvétele óvodai kiránduláson
- ▶ rövid eseti megbeszélések

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Óvodai nevelésünk célja:

Óvodapedagógiai nevelésünk alapvető célja, **3 éves kortól az iskolába lépésig** a gyermek **egészséges, harmonikus** személyiségfejlődésének elősegítése.

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Óvodai nevelésünk feladatai:

- Nyugodt, családi, szeretetteljes légkör megteremtése.
- Esztétikus, rendezett, megfelelő felszereltségű környezet biztosítása.
- Gazdag, változatos tevékenységek biztosításával a gyermek érdeklődésére, egyéni sajátosságaira épülő ismeretek nyújtása.
- Az egészséges életmód megalapozása, ritmusának biztosítása.
- Az egészséges, kulturált életmód szokásainak rendszeres gyakorlása, a helyes cselekvésmódok megszilárdítása.
- Az önmaguk ellátásával kapcsolatos és a közösségi élethez szükséges szokásrendszer kialakítása.
- Olyan, a társas kapcsolatokban fontos tulajdonságok kialakítása, mint: szociális érzékenység, tolerancia, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség.
- A természeti és társadalmi környezet iránti esztétikai fogékonyság alakítása, érdeklődés felkeltése, környezetük szépségeinek felfedezésére, óvására, védelmére történő nevelés.
- Példamutató, szép beszédminta nyújtása, megnyilatkozásra ösztönző környezet kialakítása.
- Kedvező feltételek, különböző jellegű eszközök, anyagok biztosításával a játék tartalmasabbá, sokoldalúbbá tétele. A szabad játék tiszteletben tartása és ezen belül történő fejlesztés lehetőségének megteremtése.

- Az egyéni differenciált bánásmód folyamatos érvényesítése, esélyegyenlőség megteremtése egyénre szabottan, a gyermek önmagához viszonyítva történő fejlesztése
- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, változatos mozgáslehetőségek biztosítása. Mozgáskoordináció fejlesztése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása. Ennek megőrzése érdekében a szabad levegőn való rendszeres tartózkodás, és a mindennapos mozgás biztosítása.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges biológiai, szociális és pszichikus érettség kialakítása.
- A családokkal való partnerkapcsolat erősítése, személyiségjogok tiszteletben tartása.
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek gondozása, felzárkóztató nevelése.
- Sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelése.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítése ebben a korban kiemelt jelentőségű.

Cél: A gyermekek szociális összetétele változó, éppen ezért kiemelt terület az eltérő szociális kultúrából érkező gyermekek számára az alapvető higiéniai szokás és szabályrendszer megtapasztalása, megalapozása és kialakítása.

Feladat:

- A rendszeres mozgásigény kielégítésével a testi-szellemi fejlődés segítése.
- A testi-lelki szükségletek kielégítése.
- A higiénés szokások megismertetése, alakítása.
- A betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása, baleset védelem.
- Környezet védelméhez, megóvásához, a környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások megalapozása (l. környezettudatos nevelés)
- Speciális szakemberek bevonásával, a prevenció, és korrekciós testi-lelki, nevelési feladatok ellátása (l. sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése).

Testmozgás:

Cél:

A kisgyermek alapvető életjelenségéhez, a mozgáshoz szükséges folyamatos impulzus biztosítása.

Célunk a mozgásszervek megfelelő fejlődéséhez a mozgásra ösztönzés, változatos mozgáslehetőségekkel, melyre nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapokban.

Gyakori sétával, levegőzéssel és játékkal törekszünk az egészséges testi egyensúly fenntartására.

Feladat:

- A napirendben minél több idő biztosítása a szabadlevegőn, megfelelő mennyiségű és minőségű mozgásformákkal.
- Mozgás fejlesztő eszközök biztosítása mind az épületen belül mind a szabadban.
- Amikor csak lehet a testnevelés megszervezése a szabadban.
- Sokoldalú mozgás tapasztalatokat szerezzenek a különböző mozgásformák által.
- Egyenletesen fejlődjön a gyermekek mozgása, - nagy és finommozgása, egyensúlyérzéke fizikai állóképessége.
- A gyermekek testtartási és egyéb testi hibáinak folyamatos prevenciója.
- Bátorító, motiváló neveléssel a gyermekek mozgás iránti igényének felkeltése, megszerettetése.

Lelki egészség:

Az óvodás gyermek aktív befogadója a körülötte zajló világnak.

Utánzással sajátítja el a különböző viselkedési formákat, gondolat mintákat, érzelmi reakciókat.

Cél: a gyermek minél több pozitív mintával találkozzon, ezeket elsajátítva, személyiségét építve, egészséges lelkületű felnőtté váljon.

Feladat:

- A felnőtt megfelelő mintát közvetítsen a nap során a gyermek felé.
- Szeretetteljes érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, biztosítása.
- A délutáni pihenés nyugodt, és egészséges feltételeinek biztosítása, az aktivitás és a pihenés egyensúlyának megteremtése.
- Az antiszociális viselkedési módok megelőzése, kezelése pedagógiai eszközökkel, szükség esetén külső emberek bevonásával.
- Pozitív gondolkodás pozitív énkép kialakításra nevelés (a Bambi csoportban „Boldog Óvoda” program megvalósítása)
- Relaxáció, stressz oldó játékok beépítése a mindennapi nevelő munkába.(drámajáték, szenzitív játék)
- Szabadidő hasznos eltöltését, a kulturált szórakozást célzó programok, rendezvények szervezése.
- A művészeti foglalkozások járuljanak hozzá a gyermekek szépérzékének fejlesztéséhez, ezáltal alakuljon ki a gyermekekben a belső igény az esztétikus környezet megteremtéséhez.
- Az óvodapedagógus közvetlen belsőséges viszonyt ápoljon a gyermekekkel, figyeljen a gyermekek változó, érzelmi, lelki fejlődésére.

Személyi higiéné, betegség megelőzés:

Cél: az egészségvédő jó szokások kialakítása. Tudatos tervezés, szervezés az étkezés és mozgás területén a betegség megelőzése céljából.

A gyermekek az óvodában különböző szociális és szociokulturából érkező gyermekek integrálása és a meglévő szokásrendszer elfogadtatása és betartatása.

Feladat:

- Az életkorhoz és az egyéni sajátosságokhoz igazodó elvárás megfogalmazása és közvetítése a gyermek felé.
- A higiénés szabályok betartásával a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes egészség megőrzési szokások megalapozása és megerősítése.
- Vitaminban és nyomelemekben gazdag étrend biztosítása.
- A só-terápia jótékony hatásainak felhasználása: Gyárkerti épület
- A fertőző betegségek idején a fokozott higiénés szabályok betartása, szükség esetén a gyermekek által használt eszközök fertőtlenítése.
- Esetleges járványok megjelenésekor az aktuális törvényi elvárás rendeletet követve intézkedési tervet készítünk, melyről a belső és külső partnereket minden esetben tájékoztatjuk.
- Tapintatosan kezeljük a gyermekeket érintő egészségét és gondozását érintő problémákat.

Baleset megelőzés:

Cél:

Az intézmény minden dolgozójának közös célja érdeke, a biztonságos és egészséges környezeti feltételek megteremtése. A gyermek egészségének óvása, balesetek megelőzése.

Feladat:

- Az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírások a foglalkozással együtt járó veszélyforrásokra való figyelem felhívás.
- Közlekedési szabályok játékos megismertetése. Balesetmegelőző intézkedések megtétele az évszakokhoz igazodva.
- Az esetlegesen bekövetkező gyermekbaleseteket a házirendben rögzített eljárásrend szerint kell orvosolni, illetve dokumentálni.
- A baleset megelőzés érdekében kialakított szabályok tudatosítása és betartatása.
- Csoportnaplókban, intézményi Házirendjében illetve a Honvédelmi Intézkedési Tervben az intézkedések jelenjenek meg

Az egészséges táplálkozás

Cél:

A családokkal együttműködve törekszünk a helyes táplálkozás tudatosítására és elfogadtatására.

A gyermekek egészséges táplálkozásának biztosítása, mely segíti szervezetük növekedését és biztosítja a rendszeres nagyfokú fizikai aktivitásukhoz szükséges energiát.

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermekek egészséges táplálkozása, mert életkoruk jellemző vonása a szervezetük gyors növekedése, nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás.

Feladat:

- Kulturált étkezési körülmények megteremtése.
- Magas cukor, só és telített zsírsav fogyasztásának minimálisra csökkentése.
- Minél több tejtermék fogyasztásra, megköstolásra ösztönzés.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék (víz) pótlása a nap folyamán.
- Vitamin források megismerése, tudatosítása.
- A lehetőségekhez mérten több zöldség és gyümölcs fogyasztása a mindennapokban.
- Az ételallergiában, illetve egyéb betegségben szenvedő gyermekek számára a nekik megfelelő étrend biztosítása (az étkezést biztosító szervezettel együttműködve).
- A tartósan beteg gyermekek egészségügyi ellátása érdekében a célfeladatra kijelölt személy szakmai továbbképzése.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

- Kialakulnak az egészséges életmódbeli készségeik, jártasságaik.
- Kielégítik testi szükségleteiket.
- Önállóan öltöznek, tisztálkodnak.
- Alkalmazzák a kulturált étkezési szokásokat.
- Képesé válnak társaik segítségére.
- Vigyáznak ruhájuk és környezetük rendjére.
- Testileg megfelelően edzettek, fejlettek, teherbírók, mozgásuk összerendezett.
- Lelkileg erősebbek, érzéseik kifinomultabbak.

Környezettudatos magatartás kialakítása

A környezetünkhöz való tudatos pozitív hozzáállás néhány fontos területen tud az óvodai életben is megnyilvánulni:

- Környezetünk állapotának megőrzése (a hulladék elhelyezése, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, komposztálás, a hulladék lehetséges újra hasznosítása)
- Az energiaforrások takarékos felhasználása (különös tekintettel a víz- és elektromos áram takarékos használatára)
- A természet közelség hangsúlyozása, a természetes környezet és anyaghasználat preferálása
- Az óvoda dolgozóinak és a családoknak a példamutató magatartása

A környezettudatosságra nevelés jellemzői:

- Rövidtávon: a helyes / helytelen hulladék elhelyezés megismertetése
- Középtávon: váljon beépült szokássá a takarékos energiafelhasználás, illetve az újra felhasználható anyagok kezelése
- Hosszútávon: környezettudatos szemlélet.
 - fokozatosan bevezettük a hulladékgyűjtést, újra hasznosítást, anyagtakarékosságot.
 - igyekszünk még több időt tölteni a szabadban, a tevékenységek szervezésénél kiemelt szempont a levegőn tartózkodás.
 - zöld jeles napok beépítése az óvodai tevékenységekbe („Madarak és fák napja”, Föld Napja”

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az óvoda a kisgyermek napi élettere. Nagyon fontos, hogy szeretetteljes légkörbe érkezzen, ezért egységes szemlélettel alakítjuk ki az inger gazdag, igényes, gyermekbarát környezetet. Óvodába lépéskor érzelmi impulzusok érik őket és ezek határozzák meg az érzelmi megnyilvánulást. A nyugodt környezet, empatikus felnőttek, gyermeki tekintetet csalogató tárgyi eszközök összessége segíti a kiegyensúlyozott kapcsolat kialakulását a gyermek és az óvodapedagógusok között. Munkánk során arra törekszünk, hogy minden gyermek biztonságban érezze magát az óvodában. A közösség teljes tagjaként tudjon fejlődni, erkölcsi értékei empátiát közvetítsenek. Változatos tevékenységre támaszkodunk, mely nagyban segíti önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat. Gyakran visszük sétálni a gyerekeket, az Ovitaxi (kézikocsi) segítségével a legkisebbeknek tudunk segíteni a hosszabb utak alkalmával.

Cél:

A szocializáció szempontjából meghatározó:

- az óvodai befogadás során a gyermeket kedvező érzelmi hatások érik,
- pozitív attitűd kialakítása a gyermek-gyermek és a gyermek-felnőtt kapcsolatában, mintaadás
- a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- a gyermek szociális érzékenységének, én-tudatának, erkölcsi tulajdonságainak, önkifejező és önértékesítő törekvéseinek, szokás- és normarendszerének megalapozása,
- a gyermek segítése szűkebb és tágabb környezetének megismerésében, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapja
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, vagy a kiemelkedő képességű gyermek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, amely szükség esetén speciális felkészültséggel rendelkező szakember bevonásával történik,
- kedvező érzelmi hatás elérése, **beszélgető körök szervezése, „személyes percek” alkalmazása,**

- kapcsolatteremtő képesség kialakítása,
- a közösségi életben az önkifejezés valósuljon meg,
- empátikus megnyilvánulás erősítése,
- ismerje meg a körülötte lévő világot, szűkebb környezetét, nemzeti értékeinket,
- olyan minta adása a gyermekeknek, mely követheti az erkölcsi értéket.

Feladat:

- Családi háttér megismerése, nyitott, közvetlen kapcsolat kiépítése a szülőkkel
- Az óvodai élet megkezdésekor nyugodt, befogadó légkör biztosítása és folyamatos fenntartása
- Változatos, élmény gazdag tevékenységek, programok szervezése
- önmagához mérni a gyermeket, melynek eredménye erősíti az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelést

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- érzelmi megnyilvánulása életkorának megfelelő legyen
- kialakult szabálytudattal rendelkezzen
- cselekedeteit megfelelően tudja kontrollálni
- ismerje fel, hogy viselkedése milyen reakciót vált ki a közösségben
- kapcsolataiban tudja megfelelően alkalmazni a problémamegoldást (kompromisszum, belátja tévedését és kiáll igazáért)

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelésünk rendszerében az anyanyelvi nevelés kiemelt jelentőségű, komplex folyamat, amely a nevelés egészében jelen van.

Minden feladatot, tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak alakulását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

A tevékenységekben gazdag óvodai élet és a türelmes, megértő, nyugodt, szeretetteljes légkör meghatározója a nyelvi fejlesztés egészének.

Míndez elősegíti a gyermek érzelemvilágának gazdagítását, közösségi életének alakítását, az értelmi erők kibontakoztatását, egész személyiségének fejlődését.

Az anyanyelvi nevelés elsődleges színtere a család, ezért fontos a gyermek környezetének, a család beszédkultúrájának, és a gyermek egyéni képességeinek megismerése, feltárása.

Különösen meghatározó az óvodai környezet tiszta, szép beszéde, melynek minősége befolyásolja a kommunikációs készség, az iskolai képességek és az egész személyiség fejlődését.

Cél:

- Anyanyelvi képességek finomítása,
- Beszédértés, szókincs, szóbeli kifejezőkészség fejlesztése,

Anyanyelvünk megszerettetése, beszédöröm lehetőségének biztosítása, nyelvtanilag helyes beszéd kialakítása mintaadással.

Feladat:

- A beszélő környezet megteremtésével a gyermek beszédkedvének fenntartása és fokozása.
- A nyelv kifejező erejének, szépségének megéreztetése. Olyan szemléletes, képszerű kifejezésmódok alkalmazása, melyek szinte láthatóvá teszik a gyermek előtt a beszédben ábrázolt eseményeket, helyzeteket, cselekvéseket, szereplőket.
- Megfelelő idő és alkalom biztosítása a gyermek által felvetett kérdések megválaszolására.
- A gyermek egyéni beszéd-sajátosságainak figyelemmel kísérése.
- Olyan bensőséges kommunikációs kapcsolat kialakítása, amely segíti a megfelelő hanglejtés, beszédritmus, hangerő, szünettartás, beszéd-készség és metakommunikáció fejlesztését.
- A gyermek eltérő szintű és jellegű beszéd-készségének szem előtt tartása, egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztése.
- A beszédben felmerülő hiányosságok és azok okainak feltárása, szükség esetén szakember segítségének igénybevétele.
- Anyanyelvi játékok szervezése a mindennapokban.

Értelmi nevelés fejlesztése

Egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezésére, bővítésére épül, másrészt az értelmi képességének (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztésére, a kreativitás fejlődését elősegítő környezet biztosításával.

Cél: minél több érzékszerven keresztül szerezzen tapasztalatot az őt körülvevő világról, lehetőséget biztosítunk az önálló, alkotó tevékenység kipróbálására

Feladat:

- Spontán és szervezeten szerzett tapasztalatok, ismeretek bővítése, rendszerezése.
- Az értelmi képességek fejlesztése: taktilis játékok, memória játékok, problémamegoldó gondolkodás.
- Cselekvés orientált helyzetek biztosítása, kreativitás fejlesztése, sorrendiség felismerése képtörténet alapján, intenzív környezet biztosítása.

A fejlődés várható eredményei:

- vizuális észlelés
- figyelem, sorrendiség felismerése,
- tájékozódás időben
- tájékozódás síkban

- képek kirakása balról jobbra
- kialakul a sor fogalma
- logikus gondolkodás, lényegre látás, ok-okozati összefüggések meglátása, majd megfogalmazása
- képesek önálló véleményalkotásra, logikus gondolkodásra, ok-okozati összefüggéseket meg tudnak fogalmazni.
- szívesen beszélgetnek egymással és a felnőttekkel egyaránt.
- beszédtürelem, beszédkultúra helyes alkalmazása
- tisztán, érthetően, természetes hangerővel beszélnek.
- beszédük tagoltsága, hangsúlyozása, hanglejtése megfelel nyelvünk követelményeinek.
- szókincsük folyamatosan gazdagodik, ismerik a gyűjtőfogalmak és szavak tartalmát, jelentését.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A program megvalósításának személyi feltételei

Humán erőforrás

<i>Dolgozók</i>	
pedagógusok	csopontonként 2 fő
nevelő-oktató munkát segítők száma	csopontonként 1 fő dajka 3 csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens
szak és egészségügyi szolgálat külső segítő szakemberei	óvodaorvos, védőnők
külső fejlesztő pedagógusok	Pedagógiai szakszolgálat dolgozói

A nevelőtestület képzettségi mutatói

Végzettség	Létszám
óvóképző főiskolát végzett pedagógusok	minden óvodapedagógus óvodapedagógusi diplomával rendelkezik
másoddiplomás képzésben részt vett szakvizsgával	az óvodavezetés a beosztáshoz szükséges szakvizsgával és diplomával rendelkezik
másoddiplomás képzésben részt vett	1 fő gyógypedagógus diplomával rendelkezik
szakvizsgával rendelkezik	2 fő óvodapedagógusi

A program megvalósításának tárgyi feltételei

Elnevezések	Száma
Foglalkoztató csoportszobák	12
Fejlesztő helyiségek	3
Tornaterem, tornaszoba	2
Egyéb helyszín (udvar)	2
Só szoba	1
Tárgyi környezet és eszközök felszerelések	Terv folyamatos játszótér felújítás és felszerelések fejlesztése

Az óvodai élet megszervezése

A folyamatos és rugalmas heti, napirend megszervezésének feltételei

Gyárkerti épület: szeptember 01.- május 31.-ig

Kezdet	Vége	Időtartama	Megnevezése
6.00	7: 00	1 óra	Gyülekezés, játék tevékenység az összevont csoportban
7:00	9:00	2 óra	<p>Saját csoportban: szabadon választott játéktevékenység</p> <p>Játékos tapasztalatszerzés, játékba integrált egyéni, és mikro - csoportos tevékenység</p> <p>Gondozási tevékenység</p> <p>Önkiszolgálás</p> <p>Folyamatos reggeli</p>
9:00	11:30	2,5 óra	<p>Spontán szerveződő és tervezett tanulási tevékenységek:</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése: környezeti tartalmú, matematikai tartalmú</p> <p>Verselés - mesélés, ének-zene, énekes játékok, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p> <p>Játékba integrált egyéni, és mikrocsoportos tevékenység</p> <p>Mindennapos mozgás,</p> <p>udvari játék, levegőzés, séta</p>
11:30	15.00	3,5 óra	Gondozás

			Ebéd Gondozás Mese Pihenés
15:00	16:30	1,5 óra	Gondozási tevékenység Uzsonna Szabadon választott játéktevékenységek
16:30	17:00	0,5 óra	Zárós csoportban szabad játék, haza bocsátás

Napsugár épület: szeptember 01.- május 31.-ig

Kezdet	Vége	Időtartama	Megnevezése
6:30	7:30	1 óra	Gyülekezés, játék tevékenység az összevont csoportban
7:30	9:00	1,5 óra	Saját csoportban: szabadon választott játéktevékenység Játékos tapasztalatszerzés, játékba integrált egyéni, és mikro - csoportos tevékenység Gondozási tevékenység Önkiszolgálás Folyamatos reggeli
9.30	11:30	2 óra	Spontán szerveződő és tervezett tanulási tevékenységek: Külső világ tevékeny megismerése: környezeti tartalmú, matematikai tartalmú Verselés - mesélés, ének-zene, énekes játékok, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Játékba integrált egyéni, és mikrocsoportos tevékenység Mindennapos mozgás, udvari játék, levegőzés, séta
11:30	15.00	3,5 óra	Gondozás Ebéd Gondozás

			Mese, pihenés
15:00	16:30	1,5 óra	Ébresztő Gondozási tevékenység Uzsonna Szabadon választott játéktevékenységek
16:30	17:00	0,5 óra	Zárós csoportban szabad játék, haza bocsátás

Gyárkerti épület június 01.-től - augusztus 31.-ig

Kezdet	Vége	Időtartama	Megnevezése
6:00	7:00	1 óra	Gyülekezés, összevont csoportban, szabad játék
7:00	9:00	2 óra	A gyerekek folyamatos érkezése, szabadon választott tevékenység
9:00	11:30:	2,5 óra	Előkészületek a folyamatos reggelihez, Gondozási tevékenységek, kötetlen tevékenykedtetés, udvari játék, kirándulások, séták.
11.30 óra	15.00	3,5 óra	Gondozás, ebéd, Előkészületek a pihenéshez Mese, pihenés
15.00 óra	17:00	2 óra	Gondozási tevékenység Uzsonna szabad játék haza bocsátás

Napsugár épület június 01.-től - augusztus 31.-ig

Kezdet	Vége	Időtartama	Megnevezése
6:30	7:30	1 óra	Gyülekezés, összevont csoportban, szabad játék
7:30	9:00	1,5	A gyerekek folyamatos érkezése, szabadon választott tevékenység Előkészületek a folyamatos reggelihez, Gondozási tevékenységek, kötetlen tevékenykedtetés,

9: 00	11:30:	2,5 óra	udvari játék, kirándulások, séták.
11.30 óra	15.00	2,5 óra	Gondozás, ebéd, Előkészületek a pihenéshez Mese, pihenés
15.00 óra	17:00	2 óra	Gondozási tevékenység Uzsonna szabad játék haza bocsátás

A helyes életritmus kialakításának elvei:

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, az időkeretek betartásával és a Pedagógiai Program irányelveinek figyelembevételével.

A helyes életritmus kialakítását segíti a rugalmas napirend, amely igazodik a gyermek egyéni szükségleteihez, a különböző tevékenységekhez, a helyi szokásokhoz.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A tevékenységek között harmonikus az arány, szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét és a mindennapos friss levegőn való tartózkodást.

Tervező munkánk során építünk a gyermek előzetes tudására, fejlettségére, a gyermekcsoport jellemzőire, a méréseink eredményeire.

Minden óvodapedagógus szakmai és módszertani szabadságához mérten válogathat a tevékenységek megtervezéséhez anyagot, és szabadon döntheti el, hogy milyen szervezeti keretben milyen munkaformát, eszközöket és módszereket alkalmaz.

Fejlődés nyomon követése

Mérés-értékelés óvodánkban

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermek megismerését és fejlesztését, a fejlődésének nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, illetve az óvodapedagógus által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

A gyermeki fejlődés figyelemmel kísérésének területei:

- a) Szociális, érzelmi fejlettség mutatói
- b) Értelmi fejlettség mutatói
- c) Mozgásfejlettség mutatói
- d) Beszédfejlettség mutatói

A méréseket végzi:

- a gyermek saját óvodapedagógusa
- logopédus
- fejlesztő pedagógus

A mérés módszerei:

- Folyamatos megfigyelés
- Irányított beszélgetés
- Mesélés
- Cselekedtetés
- Mozgásos tevékenységek
- Gyermeki alkotások elemzése
- Szülőkel folytatott irányított beszélgetés
- Egyéni fejlesztések

A mérések utáni egyéni fejlesztések időpontja: heti rendszerességgel

Dokumentáció:

- Anamnézis
- Beszoktatás tapasztalatai
- Egyéni fejlődési lap
- 6 éves gyermekek fejlődési vizsgálata /óvodánk saját mérő eszközével
- Egyéni fejlesztési napló
- Konzultációs lap

A mérő eszköz kiegészül:

- családrajzzal, vagy emberrajzzal októberben és májusban
- anamnézissel, amelyet a szülő tölt ki a gyermek óvodába érkezésekor
- amennyiben szakértői vizsgálatra is sor kerül, akkor annak megállapításai, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai

Szülői tájékoztatás: az óvodapedagógus köteles a szülőt tájékoztatni, nevelési évente két alkalommal, a mérések eredményéről. A szülő az aláírásával igazolja, hogy a tájékoztatás megtörtént.

Szülői tájékoztatás módszerei:

- fogadó óra
- szülői értekezlet
- folyamatos kapcsolattartás
- családlátogatás

VII. AZ ÓVODAI ÉLET, TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

„Négy vándor jár körbe, körbe” Pedagógiai Programunk

Az évszak változásaira épül, a gyermekek korábban szerzett ismeretire és tapasztalataira alapozva.

A játék, a tevékenységben megvalósuló tanulás, és munka helye programunkban

A napi tevékenység szervezés, a gyermek előzetes tudására épül. Változatos módszerekkel, eszközökkel, játékos interaktív differenciált irányítással biztosítjuk a cselekvő aktivitást, tapasztalat szerzést a gyermek számára. Az óvodapedagógusok tevékenység tervezésnél a csoport összetételét, életkori megoszlását figyelembe veszik.

A gyermek figyelmének fenntartásához az óvodapedagógusok aktív szervezőkészsége, és gyakorlatias gondolkodása segíti a tevékenységbe ágyazott tanulás eredményességét.

A kreatív lehetőségek megteremtésével a gyermeki fantáziára és kezűgyességre hagyatkozunk.

Játék

Az új Alapprogram is megfogalmazza a szabad játék tudatos jelenlétét, és felelősségteljes megvalósítását, hiszen a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége.

Az óvodai élet egészét áthatja, a gyermek mindenekfelett álló érdeke, legfőbb tevékenysége elemi pszichikus szükséglete. Ezért a hosszan tartó szabad játék túlsúlyának lehetőségét biztosítjuk számukra.

Változatos fejlesztő eszközökkel tartjuk fent a folyamatos érdeklődést, melyet az életkori sajátosságok figyelembevételével valósítottuk meg. A vegyes korosztály nagy segítséget nyújt a kisebbeknek, és a közös játék sok tapasztalási lehetőséget teremt számukra. A szabadtérben történő játékok megfelelő mozgáskultúra elsajátításával segítik a nagymozgások gyakorlását. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert az udvari játékeszközök méretei igazodnak az életkori sajátosságokhoz, így biztonságban érezhetik magukat a kisebb gyermekek is.

Cél:

- Olyan feltétel rendszer (léghkör, hely, idő, eszköz élmény) megteremtése, ahol a gyermek testi értelmi képességei fejlődhetnek.
- Megfelelő környezet biztosítása a gyermek fő tevékenységéhez a játékhoz.
- A személyiség fejlesztése, alakítása oly módon, hogy az igazodjon a gyermek érési üteméhez, egészséges testi – lelki fejlődésének egységéhez.
- E cél érdekében, annak biztosítása, hogy legyen jelen a játék folyamatában a játék összes lehetséges fajtája (ezen belül tevékenységek, játékos cselekvések, egyéni és mikro csoportos kezdeményezések), ezek járuljanak hozzá az életkori sajátosságaiknak megfelelő képesség fejlesztéséhez.
- Olyan játék formák biztosítása, melyek:
 - motiváló erejűek,

- kreativitásra készítők,
- tevékenységre ösztönzők,
- fejlesztik gondolkodásukat,
- gazdagítják, színesítik nyelvi kifejező képességeiket,
- kibontakoztatják adottságaikat.
- formálják magatartásukat, viselkedésüket
- társas kapcsolatokat, maradandó értékeket alakítanak ki bennük

Feladat:

- A játékban olyan gyermek-felnőtt viszony kialakítása, melyben a felnőtt utánozható mintát nyújt, bevonható társ.
- Ha a játék folyamat elakad, segítővé, kezdeményezővé válik.
- A játék folyamán kialakuló társas kapcsolatok során a kommunikáció és metakommunikációs eszközök viselkedési szabályok elsajátítása, gyakorlása
- A szabad és fejlesztő játék elkülönülése
- Változatos eszközök biztosítása (jelmezek, bábok, eszközök)
- A gyermeki személyiség sokoldalú fejlődése a játék tevékenység során a másság, kulturális tevékenység elfogadása,
- A spontán játék lehetőségével a spontán tanulás garantálása,
- A gyermek által kezdeményezett játék alkalmával a tanulás lehetőségének megteremtése, játék és tanulás egységében derűs légkör biztosítása.

A játék kiemelt szerepét a folyamatos, rugalmas napirend, a megfelelő csoport légkör az elegendő idő, megfelelő eszközök, és az élményszerzési lehetőségek adják, amelyeket minden óvodapedagógusnak biztosítani kell az óvodás gyermek számára. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte – szükség esetén bekapcsolódása a játékba - biztosítja a gyermek számára, az önfelelt, élményszerű játékban történő kiteljesedést. A játék folyamatos figyelemmel kísérésével, igény és szükség szerinti együtt játszással, támogató és serkentő, ösztönző magatartásával mindvégig jelen van az óvodás gyermek játékéletében.

A szabad játék erősíti a gyermeki játék önállóságát, az óvodapedagógusnak feladata, ennek tiszteletben tartása. Életkori szintekhez igazodva az óvodás gyermek fő játék formái a gyakorló játék, szerep játék, konstruáló játék, és szabályjáték. Ezekhez a területekhez élményszerzési lehetőséget biztosítunk. A játék témája és tartalma az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően változik.

A játékfajták fejlesztő hatásai:

Gyakorló játékok: (többszöri ismétléssel különböző funkciók fejlődnek)

- A mozgásos gyakorlójáték átélése alatt a gyermek megismerkedik saját testével, testi képességeivel, begyakorol alapvető mozgásokat. Lehetősége nyílik a testséma fejlődésére. Alkalom nyílik a mozgásfejlődésre.
- Verbális gyakorlójáték: a gyermek beszédszándéka erősödik, beszédgátlása oldódik. Fejlődik ritmusérzékük. A spontán áradó beszéd a kifejezőkészséget fejleszt.

Építő-konstruációs játékok:

- A gyermek átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitása, megtanul tervezni, szerkeszteni, miközben fejlődik gondolkodása, finommotorikája.

Szerepjátékok:

- A gyermek azonosul a hozzá érzelmileg közel álló felnőttekkel. Fejleszti a gyermek önállóságát, együttműködő, kapcsolatteremtő képességét.

Barkácsolás:

- Alkalmasszerűen a játék igényéből alakul ki, gyakran előzi meg gyűjtögetés. Fejleszti a képzeletet, gondolkodást, a kreativitást a kéz finommotorikus mozgását. A gyermek ismereteket, tapasztalatokat szerez a felhasználható és újrahasznosítható anyagokról.

Dramatizálás, bábozás:

- Játék közben fejlődik a gyermek mozgása, téri tájékozódása. Az átváltozások segítik az elvont fogalmak könnyebb megértését, feloldódnak a gátlások. Elősegítik a társak megbecsülését.

Drámajátékok:

- Olyan személyiségfejlesztő módszer, amelynek során a 3-7 éves gyermek ismeretei, képességei, társas és szociális kapcsolatai fejlődnek.
- A művészeti nevelés egyik eszköze, a konfliktusok kezelésére is alkalmas módszer, az önkifejezés és önmegvalósítás eszköze.
- A folyamatos, változatos társas-mezőben lezajló játékok egyedisége a közösség építő erejében rejlik. Nem kell hozzá más csak a gyermek és a gyerekekkel együtt gondolkodó és játszó nevelő személyisége.

Szabályjátékok:

- A játék jellegéből adódóan pontos, előre meghatározott szabályok szerint működik. Szolgálják a szociális érettség és értelmi élet fejlődését.
- A mozgásos játékok a nagymozgások fejlődését.
- Az értelemfejlesztő szabályjátékok pedig, a logikus gondolkodást, az észlelést nagymértékben fejlesztik.

A fejlődés várható eredményei:

- képesek lesznek játékhelyzeteket létrehozni
- a gyermekben erősödik a szabálytudat és annak betartása, betartatása és ennek eredményes alkalmazása, mely az együtt játszás elmélyülését segíti
- magasabb szintre jut komplex fejlődésük, amely a környezeti ingerek újra alkotásában, játékaikban megjelenik
- szerepjátéknál képes a komplex szervezésre: szabályok megalkotására, szerepek leosztására, és vállalkozik egyszerűbb szerepkör eljátszására is és a játékhoz szükséges eszközök kiválasztására
- konstruáló játékaiban: a gyermeki szabad fantázia megvalósítása alkalmával bonyolultabb építményeket is megalkot
- a szabálytudata erősödik és alkalmazkodni tud hozzá
- a játék témákban a hiányzó eszközöket barkácsolás segítségével megalkotja
- értelmileg, érzelmileg alkalmassá válik az iskolai életre

Verselés-mesélés

Az anyanyelvi nevelés napi szinten átfogóan jelen van az óvodában. Beszélő környezet, óvodapedagógusi minta segíti a gyermek kommunikációs fejlődését, önkifejezését. Az anyanyelv megfelelő használata érzelmi biztonságot nyújt a gyermeknek. A ritmusok,

mozdulatok, és szavak egysége érzelmi élményt nyújt. A magyar, és nemzetközi gyermek költészet és mesevilág gazdagsága kortárs, klasszikus és népi irodalmi művek a gyermek érzelmi, és értelmi fejlődését segítik.

Az óvodapedagógus feladata, hogy támogassa a gyermeket abban, hogy életkorának, érdeklődési körének, a megfelelő beszédhelyzetekben a kérdéseire választ kapjon. Ezek együttes hatásával tudjuk beszéltetni a gyermeket.

A kommunikáció legerősebb formája a beszéd alkalmazása. Az óvodapedagógus feladata a megfelelő élménynyújtás és mintaadás az anyanyelv területén is.

A 3-7 éves korosztályhoz igazodva a népi mesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét felelevenítő mesék a klasszikus és kortárs irodalmi művek gazdagítják az óvodás gyermek szemléletmódját és világképének kialakítását. fontosnak tartjuk, hogy a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit is belecsempésszük az óvodai foglalkozásainkba.

A gyermek érzésvilága hullámzó, ezért egyensúlyban tartására a magyar irodalom széles körű lehetőségének kihasználása segíti a kisgyermek szorongásának feloldását és megoldását.

Cél:

- Bátran megnyilvánuló személyiség megjelenése az irodalmi alkotások tolmácsolásával,
- Spontán inspirálás lehetősége az önálló meséléssel,
- Önkéntesen, motiváltan vegyenek részt a tevékenységekben,
- Az irodalom széles palettájának megismerése és megszerettetése,
- Hallás után belső képalkotás kialakítása,
- Verseken, mondókákon keresztül ritmusérzék fejlesztése,
- Irodalmi alkotások beillesztése más műveltségi területekre is.

Feladat:

- Életkori sajátosságot figyelembe véve évszakokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó művek kiválasztása
- Könyvnélküli mesélés, szövegtudás segíti a mese élmény visszaigazolását a metakommunikáción keresztül
- 3-7 éves korosztály számára a többször ismétlődő mesék az élethelyzetek megoldásában segítséget nyújthatnak a gyermek számára
- Az óvodában a délutáni pihenés megkezdése előtt naponta jelen van a megnyugtató, pihenést segítő mesehallgatás
- A mesehallgatás utáni bábozás, dramatizálás segíti a mese újbóli átélését így a gyermek számára egyértelművé válhat a konklúzió
- Esztétikus szemléltető eszközökkel a mese, vers élmény fokozása
- Változatos irodalmi anyaggal az irodalmi élmények iránti élmények megalapozása
- Az irodalmi művek (versek, mesék) érthető tiszta módon történő bemutatása
- Az óvodában a népi a klasszikus és kortárs irodalmi művek kerüljenek feldolgozásra
- Az irodalmi művek tolmácsolásával lendüljön mozgásba a gyermeki képzelet és fantázia
- A mesekönyv a nap folyamán legyen elérhető a gyermek számára

A fejlődés várható eredményei:

- érdeklődve szívesen fogadják az új és az ismert verseket, meséket
- a mesében előforduló régi szólásokat, szófordulatokat megismerik, és megértik jelentésüket, ezáltal bővül szókincsük
- a fantázia mesét önállóan kezdeményeznek és folytatnak

- a mese szereplőit és a legfontosabb elemeit megjegyzik
- a mese történéseit átélik és azonosulni tudnak vele
- játékaikban megjelenítik a mesejeleneteket
- a verses mesék, folytatásos mesék szálait össze tudják kötni
- képesek érthető, hangsúlyos versmondásra

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodába lépéskor az óvodapedagógusok ének-zenei tevékenységének első lépése az ölbeli játékok megismertetése a gyermekkel. A meghitt közös hangulat kialakítja a szoros kapcsolatot és a zene iránti szeretetet. A népi gyermekdalok, az éneklés, a gyermekjátékok a zenélés öröme felkelti az óvodás korú gyermek érdeklődését, formálja ízlését és esztétikai fogékonyságát. Megismeri a mozgás szépségét a dallamot és a ritmust, melynek együttes gyakorlásával a közös éneklés örömét fedezi fel. Ezek harmóniája vezeti be a gyermeket a hagyományok megismerésébe, tovább élésébe. Mely a néptáncok és a népi játékok mozgás formáira épül. Ez alapozza meg és segíti elő a zenei anyanyelv kialakulását.

Az ének-zene tevékenység megtervezésénél a népi játékok mellett az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos területei a gyermek zenei előképzettségének – egyenletes löktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás és zenei kreativitás alakításában.

A zene hallgatás tervezése során az óvodapedagógusnak nemzetiségi nevelés esetén a gyermek nemzeti hovatartozására is tekintettel kell lenni. A gyermek életében napi szinten jelen van az éneklés, zenélés, mely a felnőtt által nyújtott mintaadással a dallam és mozgásforma megfelelő alkalmazásával jelen van a gyermek mindennapjaiban.

A zenei élmény nyújtáshoz a hangszerismeret és használat a gyermek számára biztosítja, hogy rögzüljön a dallam, ritmus, ezzel segítjük a zenei készségfejlesztést.

Cél:

- Akaraterő erősítése a közös énekléssel,
- Közvetlen érzelmi hatás biztosítása élő zenei élményen keresztül,
- Zenei ízlés megalapozása, érzelmük elmélyítése,
- Ritmusformák megismerése,
- Az ének „használatával” személyiségjegyek erősítése,
- Beszédnehézségek oldásának segítése,
- A zenéhez kapcsolódó területekkel (táncmozdulatok, kiemelt testtartás), esztétikai nevelés, szép észrevétele és annak igényére nevelés.

Feladat:

- A megfelelő mozgásformák elsajátításával a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, gondolkodását fejlesztjük.
- Önálló szerepvállalással, bátorság, önkontroll, önbecsülés fejlesztés.
- Énekes játékok gyakorlása, erősíti az egymásra odafigyelés és együttműködés képességét.
- Esztétikai érzék fejlesztése
- Zenei képesség fejlesztése
- Énekhang pontosítása, megfelelő intonálás
- A zene megkedveltetése, zenei anyanyelv kialakítása
- A felnőtt minta spontán utánzásával leljék örömeiket a közös éneklésben és zenélésben.

- A dallam a ritmus és a mozgás egységében fedezték fel a szépséget, harmóniát
- Bátran használjanak hangszereket, dob, cintányér, triangulum, csörgődob
- Kodály országában: „Az óvodás korban kell lerakni a nemzeti hovatartozás alapjait”

A fejlődés várható eredményei:

- magabiztos felismerés és térbeli megjelenítés a hallásfejlesztő gyakorlatoknál ((pl. magas-mély, halk, hangos)
- mondóka és ének helyes szövegismerete
- az énekritmus és egyenletes lüktetés megkülönböztetése és mozgásformákkal kísérése
- térformák arányos kialakítása, megtartása, a megismert táncmozdulatok megfelelő közvetítése
- több hangszer ismerete és kezelése, ének változatos kísérése

Rajzolás, festés, mintázás, és kézi munka

A gyermek számára üzenet közvetítő szerepe van: a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, műalkotás, népművészeti elemek, szokások, hagyományok tovább örökítésének.

Kiemelkedő szerepe van a gyermeki alkotásoknak, amelyekből alkalmanként kiállításokat rendezünk. Az óvodapedagógus napi szinten biztosítja a gyermeknek a változatos eszközökkel a tevékenység örömforrását. Így kialakítva az alkotásra, kreatív önkifejezésre, esztétikus környezet kialakítására és az esztétikai élmény befogadására való igényt.

Minden gyermeknek az egyéni fejlettségéhez igazodva segítjük a művészeti tevékenység keretén belül a kifejező képesség, térbeli tájékozódás, rendező képesség, a gyermeki világ gazdagodását, és annak képi formában történő kifejezését.

A tér – forma-szín egységének megvalósítása esztétikai érzékük, szép iránti nyitottságuk alakulását.

Az óvodapedagógus feladata, hogy minél gazdagabb területeket, eszközöket ismertessen meg a gyermekkel, mellyel kifejezheti önmagát, pillanatnyi érzését, ezáltal személyisége fejlődik.

A gyermek az ábrázolás tevékenységének összetett kínálatából előzetes tapasztalás felhasználásával élményei visszatükrözését közvetíti munkájával.

A tevékenység folyamán a kialakult szokás rendek alkalmazása, a megfelelő munkafeltételek biztosítása segíti a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört.

A gyermekek egyéni igényeinek figyelembevételével a nap során, szabadon alkothatnak, lehetőséget biztosítva számukra, hogy saját ötleteik és kreativitásuk szerint készítsenek műveket, fejlesztve ez által képességeiket és önkifejezésüket.

Cél:

- Megfelelő szem-kéz koordináció összhangjának fejlesztése,
- Biztos eszközhasználat az írás tanulás előkészítéséhez,
- Élményfeldolgozó, feszültségoldó körülmények biztosítása,
- Verbális nehézségek oldása a rajzon keresztül,
- Beszédés gyermekrajzok üzenetének értelmezése,
- Különböző életszakaszban a gyermek értelmi fejlődésének mérése,
- Firkarajzon keresztül személyiség megismerése,
- Tehetségkapu feltárása, motiválása, fejlesztése,
- Szorongó helyzetek oldása a produktumok dicséretével, és buzdító, támogató javaslatokkal,
- Az önkifejezés sokféle formájának megvalósítása: produktumok kiállítása alkalmával önálló vélemény tolmácsolása

Feladat:

- A gyermek rajzfejlődését, érését tiszteletben kell tartani, támogatni önkifejező készségüket, kreativitásukat.
- Firkaformák kezdetétől nyomon követés a képalkotó szakasz eléréséig.
- Hagyni a gyermeket rajzolni az érzelmi tolmácsolásához.
- Ösztönzés az értékelésre, véleményalkotásra.
- Az ábrázoláshoz szükséges feltételek biztosítása, (hely, idő) és jó minőségű eszközök célszerű kezelése, változatos megismertetése.
- Az óvodapedagógus megismerteti a gyermeket a tevékenységhez szükséges eszközök használatával.
- Tér-forma és színeképzeteik kialakításának gazdagításának segítése
- Az ábrázolással kapcsolatos szokások kialakítása
- Az esztétikus élmények iránti vágy megalapozása
- Az önálló elképzelések megvalósításának elősegítése
- Változatos anyagok felkínálása: (természet „kincsei”, újra hasznosítható anyagok)
- Új ismeretek alkalmával elegendő idő és változatos lehetőségek biztosítása
- Az óvodapedagógus a gyermek alkotásait nem javítja, csak pozitívan értékeli, mivel a fantázia világ mindenkinek sajátja, a hiba javítás csak az eszköz használatra és a technika alkalmazására vonatkozhat.
- A gyermek számára is lehetőséget kell biztosítani az egymás munkájának értékelésére.
- A tehetségek megfigyelése és fejlesztése
- Lehetőség biztosítása a gyermeki produktumok biztosítására
- Megismertetni, szemléltetni a közeli lakóhelyünk és hazánk ünnepi szimbólumait.

A fejlődés várható eredményei:

- bátran, biztonságosan használják a munkájukhoz szükséges eszközöket
- fantáziájuk tolmácsolásához a színek világának bátor felhasználása
- emberábrázolásaikban a részformák megjelenése
- nyitott, őszinte értékelés a saját alkotásaikkal kapcsolatban
- véleménynyilvánítás társaik munkájáról, pozitív kapcsolat alakítás támogatása
- lassabb munkafolyamatok alkalmával, /papírhajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás/ különböző technikák alkalmazásakor a kivárási képességének erősítése

Mozgás

*„A mozgás sok mindenre orvosság, de nincs olyan gyógyszer, ami a mozgást helyettesítené.”
(görög mondás)*

Az egészségünk a legdrágább kincsünk. Az egészséges életmódra nevelés már az óvodában kiemelt fontosságú. A mozgás alapvetően neveli, vezeti a gyermeket az egészséges életmód irányába.

A gyermek lételeme az intenzív mozgás, melynek rendszeres jelenléte napi szinten egyéni képességeihez formálva, egészségfejlesztő, pszichomotoros készségek és képességek kialakításában a fejlődési ütemét erősíti. A gyermek napi rendjét úgy alakítjuk ki, hogy a nap

folyamán biztosítjuk számára a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez. A lehetőségnek megfelelően a szabad levegőn tartózkodást is kihasználjuk. A játékoság fenntartása ebben a tevékenységi formában is végig jelen van.

Az óvodáskor mozgásfejlesztő területeinek beépítése a napi gyakorlatba, játékos formában, komplex módon jelenik meg. Megalapozzuk és elősegítjük a természetes hely-, helyváltoztató- és finommotoros mozgás készségek tanulását, valamint mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakaszait. Változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákat, játékokat tervezünk.

A rendszeres mozgás megalapozza a megfelelő erőnlétet, kondíciót, álló és teherbíró képességet, mely a gyermek, egészségfejlődésére kedvezően hatnak.

Az óvodai életben a komplex testmozgások: a spontán szabad játék és az irányított mozgásos tevékenységek együtt hatnak a gyermek személyiségére. A pozitív énkép önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, probléma megoldó gondolkodás fejlődését támogatja.

A megfelelő mozgástevékenység és egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelésben minden nap lehetőséget biztosít, a gyermek egyéni képességeinek és fejlettségének kibontakoztatásához. Törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, és a szabadban történő tartózkodásra.

A gyermek mozgás koordinációjának rendezettségéhez olyan mozgásformákat gyakoroltatunk, amelyek az életkori sajátosságaihoz közel állnak. Csúszás, mászás, futás, ugrás, dobás. Ezek együttes hatása a gyermek szervezetére pozitív hatással bír. Minden izom csoport megmozgatása a szervezet megfelelő működésére hat és az egészség megóvásában, a biológiai egyensúly fenntartásában van szerepe.

Spontán vagy szervezett játékos testmozgásokhoz megfelelő feltételeket biztosítunk – külső-belső környezet kihasználásával és változatos eszközök felajánlásával.

Az óvodapedagógus támogató attitűdje segíti a gyermek tulajdonságainak erősödését: önuralom, fegyelmezett magatartás, akarat, bátorság és közösségi szellem, önállóság, leleményesség, kezdeményező kedv és szociális képességek fejlődését.

A megfelelő mozgásformák folyamatos gyakoroltatása a gyermek összerendezettebb, biztonságosabb mozgását eredményezi.

Cél:

- A mozgás komplex fejlesztő hatásával stresszhelyzetek könnyítése, szociális beilleszkedés segítése.
- A természetes mozgások – törzsdominanciája – mellett a prevenció, korrekciós gyakorlatok beépítése a mozgásanyagba (testtartás javító gyakorlatok)
- Az egyes fejlettségi szinthez igazodó készségek, képességek formálása, fejlesztése.
- Gyakorlási kedv fokozása, buzdító, játékos feladatokkal.
- Szabálytudat erősítése a társas kapcsolatokban.
- Napi szinten mozgás és szabadlevegőzés.

Feladat:

- A gyermek természetes mozgásának járás-futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás fejlesztése
- Gyakorlatok kézi szergyakorlatok és sokszínű változatos mozgásos játékok szervezése

- A gyermek testi képességeinek ügyességének, testi erejének gyorsaságának és állóképességének fejlesztése
- A foglalkozások feladatsorának összeállítása
- A gyermek egyéni képességeinek, tempójának, valamint a preventív testi feladatainak figyelembevétele
- Lehetőség szerint minél több foglalkozás szabadban történő szervezése
- A mozgás megszerettetése érdekében szoros együttműködés a családdal
- Mozgás kultúra fejlesztése segítse a térben való tájékozódást, helyzetfelismerést és az alkalmazkodó képességet.

Tárgyi feltételek:

- papírtégla,
- egyensúlyozó elemek,
- WESCO készségfejlesztő elemek,
- GREISWALD fal,
- érzékelő korongok,
- labda
- egyensúlyozó tölcser,
- Tactis sport pszichomotorikus mozgásfejlesztő játék
- Gyárkertesi épület tornatermében sötétlalfal biztosítja a megfelelő minőségű levegőt a mozgásfejlesztéshez.

A megfelelő mozgáskultúra begyakorlásához gyakran támaszkodunk a speciális végzettségű szakemberek tanácsára, hogy az SNI-s gyermekek folyamatosan megkapják a megfelelő irányú fejlesztést.

A fejlődés várható eredményei:

- óvodáskor végére a begyakorolt helyes testtartás alkalmazása
- szereti és igényli a mozgást
- mozgása összerendezetté válik
- kialakul testsémája, oldalisága, ismeri az irányokat
- a szabályok betartására törekszik, és kialakul versenyszelleme
- figyelme, önfegyelme, emlékezőképessége, ötletessége megfelelő szinten megerősödik.
- korosztálynak megfelelően kialakul az egyensúly érzéke
- képessé válik különféle tempóban járni és futni
- biztossá válik a labdakezelés /pattogatás, elkapás/.
- kialakul szabálytudata
- önállóan is tud szabály játékokat, futó játékokat kezdeményezni.
- ismeri a vezényszavakat

Külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerébe ágyazza, figyelemmel a

tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezése az alábbi pontokon belül:

- a társadalmi és természeti környezet megismerése,
- környezetünk formai és mennyiségi viszonyai – matematikai tartalmú tapasztalatok
- fenntarthatóság és a környezetvédelem.

A külső világ tevékeny megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. Az óvodásokat körülvevő világ megismerésében elsődleges szerepe van a közvetlen megfigyelésnek és tapasztalatszerzésnek.

A környezet megismerése a tapasztalatok, ismeretek gyarapításával, feldolgozásával felkelti, és ébren tartja a gyerekek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíti megismerési vágyukat. Elősegíti, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.

Fontosnak tartjuk a gyermekekkel a környezete megismertetését, megszerettetését, és a környezete védelmét, a környezettudatos magatartás kialakítását, a szülőföldhöz való kötődés érzésének kialakítását, tudja, miről szól a nemzeti ünnep, ismerje meg nemzeti jelképeinket.

Lehetőséget ad a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, a keresztcsatornák fejlődésére, az élmények több szempontú felidézésére.

Lehetőséget biztosítunk sokféle felfedezésre, ösztönző tapasztalatszerzésre. Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozására törekszünk, melyek hozzájárulnak a gyermek környezettudatos életviteléhez és a környezettel való harmonikus együttéléséhez.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A környezetismeret szoros összefüggésben van az összes nevelési területtel, általában témája adja meg a többi foglalkozás témáját, létrehozva így a komplexitást. Így az ismeretek a lehető legtöbb csatornán keresztül jutnak el a gyerekekhez, biztosítva a tapasztalatok beépülését, későbbi hatékony alkalmazását.

A környezet megismerésére nevelésben elsődleges fontosságot tulajdonítunk a tapasztaláson alapuló ismeretszerzésnek.

A társadalmi és természeti környezet megismerésének tartalma:

Cél:

- Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel a családról, munkájukról, az egymáshoz való viszonyról az együttélés konkrét tapasztalatairól.
- Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztántartásukat, ismerjék érzékszerveiket azok funkcióját, védelmét.
- Az időjárás a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, formák szépségei alapvető biológiai, ökológiai, fizikai, kémiai tapasztalatokra adunk lehetőséget.
- Évszakok, hónapok, napok, napszakok megnevezése, megismertetése, megkülönböztetése

Feladat:

- Az óvodai környezet megismertetése mind a tartalmát, mind a funkciókat, mind a hozzájuk való alkalmazkodás szokásrendjét illetően.
- A szülőföld, a hazai táj, a nemzeti kultúra értékeinek és a keresztény kulturális értékek megismertetése.
- Szerezzenek tapasztalatokat az élményszerző séták által az óvoda környezetéről fellelhető megfigyelhető felnőtt foglalkozásokról/ kereskedelem, építkezés, tűzoltóság, iskolalátogatás, posta/.
- Legyen tapasztalatuk az orvos védőnő, betegellátás feladatairól.
- Játékos formában az életkori sajátosságokat figyelembe véve szervezünk olyan tevékenységeket, melyek a biztonságos közlekedést alapozzák meg. Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, alakuljon ki a helyes közlekedési morál. Ismerjék a közlekedési eszközöket. „Biztonságos óvoda” cím elnyerése pályázat útján 2021-ben/
- Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket.
- A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelése.
- A növény és állatvilág megismerése, ha lehetséges természetes környezetükben.
- A városi életformának már nem szerves része a néphagyományok gyakorlása, ezért feladatunk a gyermekekhez közel hozható néphagyományok megismertetése, az átélés segítése.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyai – Matematikai tartalmú tapasztalatok:

Cél:

- Az óvodás gyermek a környezet megismerése során a matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut és azokat különböző tevékenységek során alkalmazza.
- A környezet változásainak megfigyeléséhez szükség van a gyermeknek bizonyos matematikai alapismeretre.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélő képessége és mennyiség szemlélete.
- A sétáink, kirándulásaink, megfigyeléseink során sok tapasztalatot szerezhetnek környezetünk mennyiségi és formai összefüggéséről, térbeli viszonyairól.
- Az óvodai csoportban történő játékos tapasztalatszerzés során szinte minden érzékszervet bevonva valósul meg a matematikai tapasztalatszerzés.
- A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére építve játékos formában gazdagítjuk logikai gondolkodását, fejlesszük értelmi képességét.

Mіндеzek által a felfedezés öröme, fokozza a gyermek önbizalmát, kitartóbbá válik a feladatok megoldásában, közben önfegyelme is erősödik.

Feladat:

- A környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése.
- Az önálló tapasztalatszerzés lehetőségének, valamint a matematikai tapasztalatok megszerzésének biztosítása.

- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás és szemlélet megalapozása.
- Az adódó lehetőségek, szituációk kihasználása matematikai tartalmak közvetítésére.
- A gyermek matematikai ismereteinek, képességeinek megalapozása.
- Olyan problémahelyzet teremtése, amely serkenti a gyermeket a logikus gondolkodásra és fejleszti problémafelismerő- és megoldó készségét.

A fenntarthatóság, környezetvédelem tartalma:

„A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével együtt.”

Vagyis valami „későbbre is megmarad”, és hogy a jövőben minden élőlény jól élhet a Földön; csak annyit vegyünk el a természetből, amennyi vissza tudunk neki adni; ne pazaroljunk; védünk kell az állatokat és a környezetet, ne szennyezzük hulladékokkal és kipufogógázokkal a talajt, a levegőt és a vizet. Oda kell figyelni arra, hogy senki ne éhezzen, és ne dolgozzon tisztességtelen körülmények között, csak azért, hogy mi olcsón vásárolhassunk szép dolgokat.

A környezetünk ismeretén megbecsülésén rendben tartásán és alakításán keresztül a megfelelő érzelmi kötődés kialakításával az élet tiszteletére és a tárgyi környezet óvására nevelünk.

Fontos, hogy a gyermekek védjék az élő természetet, gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról.

A környezetvédelem az óvoda minden dolgozójának feladata, illetve a szülők bevonásával ezt még inkább erősíteni kívánjuk.

Cél: hogy elemi környezetvédelmi tevékenységekben aktívan vegyenek részt a gyerekek:

- Növénygondozás óvodai szinten külső és belső környezetben
- Madárodúk, indokolt esetben itatók kihelyezése, téli madáretetés, madaraink életének figyelemmel kísérése
- Tevékenységek során gyermekek figyelmének felhívása az szűkebb és tágabb környezetben élő állatok felelősségteljes gondozására.
- Mindegyik csoportszobában létrehozunk egy - a mindenkori évszak jellemzőit is mutató- természetsarkot, ahol a növények fejlődését is nyomon követhetik.
- Interaktív, környezettudatosságot alakító, fejlesztő kinti és benti játékok. Szelektív-hulladékgyűjtő, természetvédelmi puzzle játékok bevonása a napi játékidőbe. Ivóvíz tisztító eszköz bevonása, szemléltetése az aktuális tevékenységek során.
- Szelektív hulladékgyűjtés a gyermekek és a szülők bevonásával. Óvodai környezetben szelektív hulladékgyűjtő edények megfelelő használata. Kupakgyűjtő akció a csoportokban, melyet egy séta beiktatásával elviszünk a városban kihelyezett tárolóedényekbe.
- Napi tevékenységekbe ágyazva megismertetjük a gyerekeket az újrahasznosítás fogalmával. Dekorációk, játékok készítése az újrahasznosítás jegyében, alkalomszerűen kiállítás szervezése a témában.
- A projektekhez kapcsolódva rendszeresen sétákat, kirándulásokat szervezünk a természetbe. Tömegközlekedési eszközök jótékony hatása környezetünkre, kerékpározás,

rollerezés, sétálás jótékony hatása az egészségünkre. Közlekedési formák kihangsúlyozása, erősítése, gyakoroltatása a gyermekekkel, szülők együttműködésével.

- Vigyázunk környezeti tárgyaink tisztaságára, épségére, megőrzésére.
- Pozitív élményt nyújtó szabad aktivitásra épülő, önálló problémamegoldó környezeti programokat szervezünk. (Környezettudatos játékok, Népi játékok)
- Energiatakarékosság vízzel, árammal, gázzal, papírral a mindennapi tevékenységekbe ágyazva. Digitális rajztábla alkalomszerűen. Óvodai energiaforrások gazdaságos használatának tudatosítása, ehhez nélkülözhetetlen a felnőtt mintaadás, példamutatás.
- Tudatos táplálkozás erősítése, „ami jó a környezetünknek az jó az szervezetünknek” (háztáji élelmiszerek fogyasztásának erősítése).

Megemlékezés a zöld jeles napokról:

- Takarítás világnapja szeptember 3. szombatja (szeptember 20.)
 - Állatok világnapja október 4.
 - A víz világnapja március 22.
 - Föld napja április 22.
 - Madarak és fák napja május 10.
 - Környezetvédelmi világnap június 5.
-
- A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mennyiségi és téri viszonyokról.
 - A környezettudatos nevelés célja, hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről.
 - A fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásforma megalapozása, alakítása, kialakítása.

Feladat:

- A természet megszerettetése, védelme, a tiszta környezet iránti igény alapjainak lerakása.
- A környezettudatos magatartásforma megalapozása a fenntartható fejlődés érdekében.
- Személyes példamutatás.
- A gyerekek érdeklődésének felkeltése a környezetük iránti kíváncsiságukra, megismerési vágyukra építve.
- A gyermekek egyéni felelősség tudatának kialakítása, cselekvési szándék erősítésével környezettudatos magatartás kialakítása, melyhez inger gazdag környezetet biztosítanak az óvodapedagógusok.
- A külső világ tevékeny megismerése során az esztétikai és érzelmi nevelés lehetőségeinek biztosítása, szülőföld szeretetének megalapozása.
- A módszerek gazdagságán belül a természeti megfigyelések, séták, kirándulások dominanciája.
- A pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal.
- A közösségi nevelés lehetőségeinek kihasználása, társas kapcsolataik erősítése.
- Kommunikációs képességeik, beszédkésztségük fejlesztése.

- Természetsarok kialakítása, gondozása és az ott történő változások folyamatos megfigyelése.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása.
- A családokkal való szoros együttműködésre való törekvés.
- A környezet alakításában és a kortárs kapcsolatokban a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ismerettel rendelkeznek önmagukról, családjukról, az őket körülvevő emberi környezetről
- tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- jól tájékozódnak szűkebb környezetükben / óvoda, lakóhely / ismeretekkel rendelkeznek tágabb környezetükről.
- ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, azok gondozását és védelmét.
- azonosítani tudják az évszakokat jellemző jegyeik alapján, segítséggel tájékozódnak az időben / év, hó, hét, nap, napszak/
- ismerik az időjárás és az emberi alkalmazkodás összefüggéseit.
- ismerik a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, a gyakorlatban alkalmazzák azokat.
- megnevezik az emberi test részeit. Ismerik az érzékszerveket és azok funkcióit, védelmét.
- kialakulóban vannak azok az alapvető magatartási formák, szokások, amelyek e természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, alakul a környezet tudatos magatartásformájuk.
- A környezetükből szerzett ismereteiket a játékukban is felhasználják, átélik, gyakorolják, és egyéb tevékenységeikben alkalmazzák.
- felismerik, megnevezik a környezetükben előforduló színeket.
- ismereteket szereznek a néphagyományokról, ill. a népi bölcsességekről.
- kialakul bennük a hazaszeretet érzésének alapja.
- ismerik az egészséges életmód alapvető követelményeit.
- várják az iskolába lépést és a tanító nénivel való találkozást.
- kialakul számfogalmuk, tudnak tárgyakat, halmazokat, személyeket összehasonlítani, szétválogatni, és sorba rendezni, megadott, vagy saját szempont alapján.
- a sorozatok készítését mennyiségi- és minőségi tulajdonságaik szerint végzik.
- a tárgyak összemérése magasság, hosszúság, szélesség szerint, valamint tömeg, űrtartalom, terület szerint történik. Képesek az összemérés eredményének szóbeli kifejezésére.
- a halmazok összehasonlítását, elemek párosítását az egyéni fejlettségtől függően végzik.
- képesek a sorban rendezett elemek helyét a sorban megnevezni: sorszámok.
- tapasztalatokat szereznek a geometria körében: építés szabadon, különféle elemekből, síkbeli alkotások szabadon, mozaiklapokból.
- felismerik az összefüggéseket, ok-okozati következtetéseket vonnak le azokból.
- képesek a térben és a síkban ábrázolt világban tájékozódni. Tudnak irányokat azonosítani és megkülönböztetni (alá, fölé, mellé, jobbra, balra...)

- játékos mozgásokat, tevékenységeket végeznek tükör előtt, megkülönböztetik a szimmetrikus és nem szimmetrikus alakzatokat.
- nyitottak a „külső világ” történései iránt.
- megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi, tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- igényesek környezetük tisztaságára.
- képesek gondolataikat érzéseiket jól érthetően, összefüggően megfogalmazni, kifejezni.
- életkoruknak megfelelően értik meg a természetben meglévő ok-okozati összefüggéseket.
- életkoruknak megfelelő környezettudatos magatartást tanúsítanak.

Munka jellegű tevékenység

Az Alapprogram a személyiség fejlesztés fontos eszközeként fogalmazza meg a játékkal és cselekvő tapasztalással megvalósuló munka és munka jellegű játékos tevékenységet.

A gyermeki munka szoros kapcsolatban van a játékkal.

A befogadás pillanatától arra törekszünk, hogy a gyermek életének rendszeres, és folyamatos része legyen a mindennapi munka tevékenysége, amelyet kezdetben felnőtt segítséggel végeznek. Ezt a folyamatot érzékenyen kezeljük, és játékos megközelítéssel segítjük a gyermekek fejlődését. A fokozatosan bevezetett tevékenységek gyorsan elsajátíttatják a szükséges képességeket, így a gyermekek könnyedén beillesztik azokat napirendjükbe. Minden gyermeket a saját tempójában, fizikai állapotának megfelelően segítünk, biztosítva számukra a sikerélményt. Az egyes munkafajtákat az életkornak megfelelően fokozatosan vezetjük be, és olyan feltételeket teremtünk meg, amelyre a gyermek fizikális megerőltetés nélkül képes. A vegyes korosztályú csoportok előnyeit kihasználva a nagyobbak segítik a kisebbeket, ami észrevétlen tanulási folyamatokat indít el. Minden területen ösztönző légkört teremtünk, melyben a gyermek sikerélményhez juthat és saját tempójában végezheti a munkajellegű tevékenységet. Tudatos tervezéssel készítjük elő a gyermek számára a fejlődését segítő munkafolyamatokat, melyet pozitív értékeléssel erősítünk. A motiváció kulcsfontosságú, és a gyakoribb dicséret segíti őket új munkafolyamatok elkezdésében és befejezésében. Mindig odafigyelünk arra, hogy a tevékenységek biztonságos eszközökkel történjenek. A közösségi munka jótékony hatásait is megismerik, miközben az óvodapedagógusok munkasorrend begyakoroltatásával biztosítanak számukra magabiztos, támogató környezetet. Támogató attitűddel segítjük azokat, akiknél a vágy és képesség még nincs összehangolt szinten.

Figyelembe véve a családi háttérrel, továbbra is segítjük őket abban, hogy határozott tagjaivá váljanak az óvodai közösségnek

Cél:

- A feladatok elvégzése kézzelfogható eredményt mutasson, mely lelkesít, büszkeséget, meglepedést vált ki, ami a gyermekre motiváló hatással van.
- Eszközök biztosításával cselekvés motiválása.
- Játékos munkafeltételekkel sikerélmény érdekében további ösztönzés.

- A sikeres munka pozitív vetülete a személyiség fejlődésére.
- A munkatevékenységhez szükséges vágyak és képességek összehangolása.

A nevelési célok eléréséhez támaszkodunk:

- a gyermek nyitottságára
- megismerési vágyára
- kíváncsiságára, érdeklődésére

Az óvodában végzett munkafolyamatok:

- önkiszolgáló munka tevékenység
- közösségért végzett munka /megbízások, naposi teendők/
- a környezet megóvását, szépítését segítő folyamatok a jeles napok kihangsúlyozásával /Föld napja, Madarak-fák napja, növények ápolása/
- csoport életéhez kapcsolódó munkák /ünnepi készülődés/
- kisebb társak segítése /gombolás, lépcsőn közlekedés segítése/
- gyermek szükségleteit kielégítő munkák /naposi munka/
- környezet rendjének megóvása /játék elrakás, terem rendezés/
- alkalmoszerű megbízások
- egyéni megbízások, felnőtteknek segítségnyújtás

Optimális feltételek biztosítása:

- a balesetmentes eszközök, szerszámok biztosítása életkori sajátosságok figyelembevételével
- óvodapedagógus segítséget nyújt, megmutatja a munkavégzés módját, sorrendjét és a helyes eszköz használatot
- munkakedv serkentés dicsérettel, buzdítással, hiba lehetőségek javításával

A gyermek felé történő pozitív visszajelzésekkel kívánjuk megerősíteni a munkatevékenységük hasznosságát, szükségességét és közösség formáló erejét.

Az óvodapedagógus feladata:

- másokért vagy a közösségért végzett munka jótékony hatásának erősítése
- Értékteremtő munkák
- A munka tevékenységek a mindennapok természetes eseményei legyenek, a folyamatosság csak így fejtheti ki jótékony hatását
- Az önálló tevékenykedés feltételeinek megteremtésekor figyelembe kell venni a gyermek erőnléti képességeit
- Az óvodapedagógus a munka sorrendjét, eszköz használatát mutassa be a gyermeknek
- Támogató környezet megvalósítása, munkakedv megalapozásához
- Szülői szemlélet formálása a gyermeki önállósodás folyamatának elősegítésére
- A dajkák bevonása az óvónői instrukciók alapján
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek tulajdonságok alakulása, kitartás, felelősség, céltudatosság
- A munka értékelése mindig konkrét és az egyéni különbségek figyelembevételével reális és ösztönző legyen
- A munka eredményének kijavítása mindig a gyermekkel együtt vagy előtte történjen

A fejlődés várható eredményei:

- örömmel és szívesen dolgoznak a közösségért
- önállóan végzik a naposi teendőket
- kialakul önállóságuk felelősség tudatuk és kötelesség tudatuk
- formálódik fejlett problémamegoldó gondolkodás, kreativitás, együttműködési és alkalmazkodási készségük
- kitartással teljesítik a rájuk bízott feladatokat
- biztonsággal használják a munkaeszközöket
- kisebb munkafolyamatokat önállóan is meg tudnak szervezni
- kialakul igényük a környezetük védelmére, értékeik megvédésére

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A személyiség fejlődés és fejlesztés támogatása, az óvodában a tanulási folyamat jelentős részében, utánzó, spontán és szervezett tevékenység keretén belül folyik. Az ismeretszerzés nem szűkül le az óvoda belső környezetére, kiterjed a természetes és szimulált környezetre is, kirándulásokra, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákra. A tevékenységek a gyermek életkorához igazodó időkeretben valósulnak meg.

Az ismeretek bővítése az óvodai tevékenység szervezés célja elsősorban az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak gyarapítása és szélesítése.

Az óvodapedagógus felelőssége, hogy támogató környezetet teremtsen, a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire építve.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és (akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás és norma rendszerének megalapozása.

A gyermek maradandó tudását támogatja, segíti a cselekvő aktivitása, a taktilis érzékelés, érzékszervek bevonása és a kíváncsiságuk, érdeklődési körük, kreativitásuk lehetőségének kielégítése.

Több felől megközelíthető a tanulási folyamat lehetősége a gyermek számára:

- az utánzó minta, a modellkövetéses magatartás és a viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus kellő érzékenységgel közvetíti a gyermek számára a tanulás irányítása során a személyre szabott pozitív értékelést, mely segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Az értelmi képességek fejlesztése, a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése, alkalmazkodva az életkori és egyéni sajátosságaihoz, eltérő fejlődési ütemükhöz.

Cél:

- Érdeklődést megtartó műveltségi területek tervezése, vezetése,
- Egyéni képességekre alapozott tanulási folyamat biztosítása,
- Játékos tanulás megjelenítése, melyhez az önkéntesség és az örömezzet kapcsolódik,
- Spontán tanulás,
- Cselekvéses tanulás,
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- Gyakorlati problémamegoldás

Feladat:

- Megfelelő időkeret biztosítása,
- Motiváció helyzet kialakítása,
- Differenciálás lehetőségének megteremtése, kiemelt és eltérő képességek támogatásával,
- Javításai lehetőségek biztosítása,
- Pozitív énkép erősítése,
- Többrétű játék lehetőségek a gondolkodtatóbb tanulási folyamat megteremtéséhez,
- Részterületek lemaradásával küzdő gyermekeknek megfelelően összeállított játékformák betervezése,
- Olyan légkör biztosítása, amelyben a gyermek cselekvően, több érzékszerven keresztül szerezzen tapasztalatokat.
- Ismeretek, tapasztalatok nyújtásával a gyermek megismerési vágyának kielégítése.
 - A gyermek érdeklődése és aktivitása fenntartása változatos tevékenységek biztosításával.
 - A spontán ismeretszerzés lehetőségeinek kihasználása.
 - Ismeretek, tapasztalatok szerzésének biztosítása kötött és kötetlen formában.
 - Az egyéni képességeihez igazodó tanulási folyamat szervezése.
 - A helyi sajátosságok figyelembevétele.
 - Élményközpontúság megteremtése minden feladaton belül.

Műveltségterületeknél a játékos tanulás beépítése:

Éneknél a játék beépítése a tanulási folyamatba.

Környezeti neveléshez kapcsolódó játékok, szabályjáték, érzelmi, fejlesztő játékok, szituációs játékok.

Rajzolás önmagában egy játékforma, amely a gyermek képzeletére, egyéni elhatározására épül.

Versnél, mesénél játékos anyanyelvi játékok és mesedramatizálás.

Mozgás területén a folyamatos mozgáson keresztül új tapasztalást, ismeretet szerezhetnek a gyermekek.

A fejlődés várható eredményei:

- eddig szerzett ismereteit és tapasztalatait napi szinten alkalmazni tudja
- feladat tartása pontosabbá válik
- tudatosan irányítják figyelmét - problémamegoldó képessége kialakul, az emlékezete erősödik
- a beszéd kultúrája és fantáziája gazdagodik
- a szokás és szabály rendszereket megfelelően alkalmazza
- érdeklődéssel vesz részt irányított és spontán tevékenységekben
- megfelelő testi, lelki felkészüléssel várja az iskolába lépést

Helyileg kidolgozott mérési eszközök állnak rendelkezésre, melyekkel feltárható a gyermek értelmi szintje, személyiségük érettségének mutatói.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek – testileg, lelkiileg, szociálisan, pszichikusan – a sikeres iskolai élet megkezdésére. Ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finom mozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.

Elemi ismeretekkel rendelkezzen:

- önmagáról és környezetéről
- tudja nevét, lakcímét
- szülei foglalkozását
- napszakokat ismerje fel
- gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait
- ismerje szűkebb lakóhelyét

- környezetben élő növények, állatok gondozását, védelmét
- ok-okozati összefüggésben az öltözködés, időjárás összefüggéseit
- viselkedés kultúrájába az alapvető szabályok: magatartási formák jelenjenek meg, mellyel a természeti és társadalmi környezetet megbecsülik és óvják
- elemi mennyiségi ismerettel rendelkezik
- szociális érettsége megfelelő az iskolakezdéshez
- befogadó az új környezet felé (tanító néni és gyermek társak)
- szabálytudattal rendelkezik és alkalmazza
- feladattudata kialakulóban van
- a feladatok egyre eredményesebb megvalósításáért a kreativitás is jelenjen meg a tevékenységében (kitartás, munkatempó, önállóság, önfegyelem)

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

– egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
– feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

Intézményünkben a tevékenység tervezése és vezetése során arra törekszünk, hogy minden korosztálynál eredményesen történjen a fejlődésükhöz szükséges óvodai nevelési folyamat, ami segíti az iskolai élet megkezdéséhez a megfelelő fejlettségi szint elérését.

Óvodás kor végén belép egy olyan fejlődési szakaszba a gyermek, ahol az óvodából az iskolai élet megkezdéséhez megfelelően szocializálódik.

Az óvodai nevelésünk komplex terület egységeket foglal össze, melyben a testi, lelki, szociális érettség egyensúlyát egyaránt szükségesnek tartunk az eredményes iskolakezdéshez.

Óvodás kor végére:

Különös jelentősége van a téri észlelésnek, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelki egészség fejlődésekor a gyermeknél megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, és a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Növekszik a figyelem tartalma.

A cselekvő -szemléletes és képi- gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

A gyermek emlékezet és figyelem megtartása az önkéntelen felidézés mellett már a szándékos felidézés is megnő a megőrzés időtartama.

Támogató környezettel biztosítjuk, hogy a gyermek egyre inkább képes legyen az érthető folyamatos kommunikációra, gondolatait, érzelmeit érthető formában tudja tolmácsolni, és az életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni magát. A hangokat tisztán ejtse, és kibővült szókinccsel rendelkezzen. Legyen beszédfigyelme, tudja végig hallgatni mások beszédét.

Óvodába lépéstől kezdve célunk, a gyermeki személyiség harmonikus, testi és szociális fejlődésének elősegítése.

VIII. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

A „Négy vándor jár körbe-körbe” programunk az évszakokhoz, népszokásokhoz, néphagyományokhoz kötődnek. A nemzeti értékeknek a megóvását, gondozásának csíráját, már kisgyermek korban el kell ültetni, és ehhez az óvodai nevelés kiváló táptalaj. Élmenygazdag ismeretnyújtással érzelmi töltetű szellemi kultúrát közvetít az óvodapedagógus a gyermek felé. Nemzeti értékünk gazdagságát mutatja, hogy sokszínű hagyományokat ápolunk. Ennek köszönhetően több tevékenység tervezésbe is szorosan illeszkedik a hagyomány ápolás.

A paletta sokszínűsége: népi énekes gyermekjátékok, rigmusok, népi, dajkai hagyományok, magyar történelmet feldolgozó mondavilág, őseink nemzeti viseletének megismerése. Ünnepkörökhöz kapcsolódó tevékenységek, melyek az évszakok körforgásával megegyeznek.

Az intézményünk valamennyi épületében hangsúlyos tevékenység a hagyományápolás önálló arculattal.

Cél: a változatos programszervezés, mely segíti a hagyományok megismerését, új ötletek megvalósítását az intézmények szellemiségének, értékrendjének gazdagítását. Az ünnepkörökhöz kapcsolódó módszertani szabadságot figyelembe véve különböző rendezvénysorozatokat szervezünk, csoport, illetve óvodai szinten.

Innovatív lehetőségeket, változatos színvonalon biztosítunk a gyermek számára, melyben jelen van az igényesség és kreativitás, élményszerzés az identitás tudat erősítéséhez.

Meggyőződésünk, hogy az óvodás gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a hagyományok megismerésére, tovább örökítésére, amelyben kiemelt szerepe van az óvodapedagógusoknak. Programunk tartalmi részében fontos területet kap a néphagyományörzés, célunk, hogy megismerkedjenek a népszokásokkal, jeles napokkal, a hozzájuk tartozó gazdag kulturális tartalommal.

Gyermekek ünnepei:

- A gyermekek születés-, és névnapja
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap

Hagyományőrző jeles napok:

- Szent Márton napja
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Megemlékezések

- Nőnap (március 08)
- Nemzeti ünnep (március 15.)

Az alábbi ünnepeink lehetőségként színesíthetik az óvodai életet:

- Magyar népmese napja (szeptember 30.)
- Szüreti napok (szeptember-október)
- Zene világnapja (október 01.)
- Állatok világnapja (október 04.)
- A magyar népdal és népköltészet hete november 3. hete
- Adventi ünnepkör (december)
- Himnusz napja (január 22.)
- Víz világnapja (március 22.)
- Föld napja (április 22.)
- Madarak, fák napja (május 10.)
- Kihívás napja (május 25.)

Az egyes ünnepek előkészítésébe bevonjuk a szülőket, a város rendezvényein alkalomszerűen részt veszünk.

A Gyárkert épületben a kulturális programjainkhoz szorosan kapcsolódik a változatos témájú kiállítások megszervezése. A rendezvény kellékeinek elkészítésébe bevonjuk a gyermekeket, a szülőket és az óvoda dolgozóit. A helyi sajtó, az intézmény Facebook csoportja segíti a program szélesebb körű prezentálását. A látogatók vendégkönyvbe mondhatják el véleményüket a kiállításról.

Napsugár épület: ünnepkörökhöz kapcsolódó dekorációs eszközöket készítenek az óvoda dolgozói, melyben támaszkodnak a gyermekek és a szülők segítségére is. Az elkészült dekorációk minden ünnep színvonalát emelik.

Néphagyomány ápolás

Óvodánkban az évkörhöz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok alkotják az óvodai élet alapját. Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, a hozzá kötődő szokások, hagyományok, felelevenítése. Így a mai modern világgal ötvözve tovább élhet népünk nemzeti gyökere, aminek szépségét, és értékeit megismertethetjük gyermekeinkkel. Fontos számunkra a népszokások ismerete ahhoz, hogy eldönthessük: hagyományaink közül melyek azok, amelyek beépíthetők az óvodai élet keretei közé erőltetés, a hitelesség megsértése nélkül. Életkoruknak megfelelően ismertetjük meg a gyermekeket a mondókák, gyermekjátékok világával a népi játékokon, mesterségeken keresztül, az óvodában ünnepelhető jeles napok hagyományaival.

Óvodánk kialakult hagyományai jelentősen szolgálják a csoportok közösséggé formálódását és a tartalmas közösségi életet. Erősítik az összetartozást, a „mi óvodánk”, a „mi csoportunk” érzésének alakulását. Hagyományaink nagy része az egész óvodára jellemző, de vannak olyan csoportok is, akik életüket sajátos módon alakították ki az ott dolgozó pedagógusok személyiségétől függően. Törekszünk arra, hogy egy-egy kialakult hagyomány kísérje végig az óvodai élet során az adott gyermekcsoportokat. Így kihasználva a néphagyományőrző báb-, illetve zenés műsorok megtekintésének lehetőségét, ezzel is mélyítve és erősítve a hagyományápolást. A családokkal való együttműködés nemcsak a közös óvodai ünnepi alkalmakon való részvételt jelenti, hanem a mindennapok tevékenységeiben, a kapcsolatok alakulásában is jelentős szerepe van, nyitott óvoda vagyunk. A szülők bevonására változatos tevékenységformákat alkalmazunk, ezzel is felkeltve a családok érdeklődését az együttműködésre. Ezen kapcsolatok kezdeményezésében nekünk pedagógusoknak kell, elől járni, és gondoskodnunk kell arról, hogy a kölcsönös tisztelet és elismerés jellemezze.

Cél:

- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás gazdag eszköztárával.
- A gyermekekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása.
- A tevékenységek folyamán olyan készségek, jártasságok elsajátítása, melyek képessé teszik a gyermekeket a közösségben való együttélésre, és későbbiekben az iskolai életre.
- Új megvilágításba helyezni a család biztonságadó szerepét, megteremteni az egyensúlyt a család és az óvodai nevelés között, gyermek - gyermek, gyermek – pedagógus – szülők kapcsolattartásának szorosabbá tételével.

Feladat:

- Az óvodai nevelés általános feladata a gyermekek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése.
- A hagyományőrzés - néphagyományőrzés mindhárom területet átszövi.
 1. Testi: Népi gyermekjátékok, ügyességi - küzdőjátékok.
 2. Szociális: Vegyes életkorú gyermekek, testvérek, egymás segítése, kisebbeket tanítgatják nagyobb társaik, közös élmények, játékok, családi légkör.

3. Értelmi: Érzékszerveiken keresztül tapasztalati úton ismerkednek a gyermekek az őket körülvevő világgal.

- Közös alkotótevékenységek, értelmi képességek fejlesztése, intellektuális élmények.

A naptári év jeles napjaihoz kapcsolódó hagyományok, népszokások, ünnepkörök.

Az intézmény dekorációi is az ünnepkörökhöz kapcsolódva valósul meg túlnyomórészt a gyermek csoportok munkáiból.

Őszi ünnepkör

Október: A hónap eseménye: Betakarítás – Szüret. Mivel a szeptemberi hónap még az óvodába való visszailleszkedés, illetve beszokásról szól. Így október az első hónap, amikor aktívan tudunk programokat szervezni a gyerekekkel. Az egyik ilyen az óvodánkban már hagyománnyá vált szüretelés, amikor is jó idő esetén a nagycsoportos gyerekekkel meglátogatjuk az egyik helyi szőlőskertet autóbuszsal és a gyerekek megtapasztalhatják a szüret élményét. Heti projekt keretében az óvodában a szőlő feldolgozásának folyamataival is megismerkedhetnek, mint például a préselés.

- Ekkor érvényesülnek a csoportokban a gazdasági élet ünnepei. Az óvodapedagógusok személyes szabadsága, hogy az őszi betakarítást - szüretet, mustkészítés, gyümölcssaláta vagy zöldségsaláta készítését részesíti előnyben. Ennek záró programja lehet a Szüreti multság, táncház.

November:

- Ez az időszak a Márton napi készülődések: libás játékok és közös lámpás készítése erősíti a közösségeket a csoportokban. Ebben a tevékenységben is szabadon választhatnak az óvodapedagógusok, hogy milyen módon mutatják be ezeket a lehetőségeket a gyermekeknek.
- Ebben az időszakban beszéljük meg az Advent ünnepkörét és készülődünk a közelgő ünnepre. Adventi koszorúk készítése.

Téli ünnepkör

December: Mézeskalácsosság

- Ebben a hónapban a mézeskalács készítés van a középpontban. A Gyárkerti épületben indult kezdeményezés a nagymamákkal közös sütögetés, mely nagy sikert aratott, így hagyománnyá vált és minden évben megtartjuk ezt a nagyszülőkkel közös programot. A Napsugár épületben pedig az óvodapedagógusok segítségével ismerkedhetnek meg a gyermekek a mézes tésztával, annak felhasználhatóságával (szaggatás, ütőfázás, díszítés). Együtt gyúrjuk be és sütjük meg a gyerekekkel a kalácsot. Ez a kis ünnepi együttes ráhangolódás előzi meg a Karácsonyt.

- A Mikulás várását együtt élheti meg az óvodai közösség.

- A karácsony ünnepéhez tartozik, hogy ezen a napon együtt élvezhetjük azt az előadást, amit hagyományosan a „városi adventi gyertyagyújtáson”, rendezvényen fellépő csoportok adnak elő a gyermekeknek. Ez után minden csoport a saját szobájában ünnepel. A hagyományokhoz hozzátartozik a szép ruha és a szimbólumok, a karácsonyi teríték, gyertya, csillag, csengő-harang, fenyőág. A pedagógusoknak meg kell mutatni, hogyan lehet az ünnepet

átélni. Majd a közösen megélt ünnepi események, az ahhoz kapcsolódó felnőttek előadásai jó lehetőséget adnak arra - bábozás, dramatikus jelenetek, hangszeres játékok alkalmával -, hogy a gyermekek azonosulhassanak az ünnep tartalmával. Így a gyermekek szórakozásnak élhetik meg az ünnepet, ahol ők kapnak valamit, majd idővel már aktív szereplőivé is válhatnak, amiben ők is lehetnek előadók.

- Lucázás népszokásának felelevenítése, búzaültetés, kedveskedünk a gyerekeknek jó kívánságokkal és bőséghozó jóslásokkal (ebben aktív partnerünk szokott lenni a helyi művészeti iskola pedagógusa is, aki a zeneóvodásokkal közösen minden csoport számára kis műsorral kedveskedik a népszokásokhoz kapcsolódóan.)

Január - február: Farsangolás

- Csoportonként megemlékezünk az újévről, jókívánságokat mondunk egymásnak.

- Vízkereszt, ekkor búcsúztatjuk a karácsonyi ünnepkört, eltesszük a díszeket.

- Medvetáncoltató napon hagyományosan „mackónapot” tartanak a csoportok. Ezen a napon a néphagyomány szerint figyelik a medve kibújását vagy visszabújását a barlangból a tavasz eljövételének jóslására.

- A farsangi alakoskodás. Jelmezekbe, maskarákba öltözünk és „elűzzük” a telet.

- Kiszebábot készítünk, amelyre az óvoda udvarán állítunk fel, szalagokra felírja minden csoport a saját búját-baját, betegségét, rákötözzük gondunkat, bajunkat majd meggyújtjuk. Vidám mondókák, körjátékok következnek, ahol az óvoda gyermekei és felnőttei vesznek részt. A farsangi mulatozás minden csoportban a saját csoportprofilnak megfelelően valósul meg.

Tavaszi ünnepkör

Március: Emlékezés a Magyar nemzet hőseire

A helyi emlékműhöz látogatást teszünk a gyermekcsoportokkal, ahol minden csoport elhelyezi a saját készítésű szimbólumát (zászló, kokárda), melyeket előzőleg az óvodában vegyes technikákkal készítenek el. Miközben versekkel és dalokkal (Himnusz, Szózat, stb.) idézik fel a forradalom és szabadságharc eseményeit. Ezzel még jobban erősítve bennük a nemzeti identitástudatot.

Az előző nevelési évben rendhagyó formában emlékeztünk meg az 1948-1949-es forradalom és szabadságharc eseményeiről. Látogatást tettünk a JóSZágos Szív Alapítvány – Lovastanyán Bekecsen. Ahol mind a felnőttek, mind a lovak korhű jelmezbe öltözve várták óvodásainkat. Bemutatták a különböző abban a korban használt fegyvereket, (kard, ágyú stb.), melyeket a gyermekek megnézhetek, majd egy kis műsorral is készültek számunkra. Ezt követően pedig még a tanyán élő állatokkal is megismerkedhettek.

Április: Húsvét

- Húsvét ünnepeköre. (időpontja változó) Előkészületek: - tojásdíszítés különböző technikákkal, pl.: viaszolással.
- festéshez természetes növényi festóanyagok használata: hagyma héja, cékla leve.
- Tojásfa díszítése az óvoda udvarán.
- Húsvéti próza, kreatív alkotás és rajzpályázat: A gyermeki pályaművek értékelése. Mindenki díjazásban részesül, a természetes anyagok felhasználása és a gyermekek tényleges, önálló munkája a fő szempont. Az elkészült alkotásokból kiállítás készül.
- A fiúk a csoportokban locsoló verset tanulnak, meglocsolják a lányokat, akik ezért saját készítésű jelképes ajándékot adnak cserébe.
- A tavasz alkalmas évszak az óvodai kirándulásokra, a természet ébredésének, változásainak megfigyelésére.

Május:

- Édesanyák napja. Az édesanyákat, nagymamákat köszöntjük. A gyerekek verssel és dallal köszöntik őket és ekkor adják át az ajándékokat, amit részükre készítettek.
- Öko – gyermeknap. Hagyománnyá vált óvodánkban, hogy a gyermeknap vetélkedők, játékok az újrahasznosítással, takarékossgal függjenek össze pl.: műanyag palackok, kupakok, kartondobozok hasznosítása. Így a játékokon keresztül az életmódjuk, életszemléletük, tudásuk is fejlődik.

Ezek a programok a pedagógusok egyéniségéhez és elhivatottságához mértén jelennek meg az évkör folyamatában. Természetesen minden tevékenységet a csoportok óvodapedagógusai közösen terveznek és válogatnak ki a gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelően.

IX. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Óvodánk alap feladata: Óvodai nevelés, iskolai életre való felkészítés, illetve a HH és HHH-s gyermekek integrált nevelése esélyteremtése.

Óvodai esélyteremtési programjának alkalmazása:

- Hátrányos és Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztése.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése az alábbi fogyatékosági kategóriákban:
- Enyhe testi fogyatékos
- Enyhe érzékszervi fogyatékos
- Enyhe értelmi fogyatékos

Esélyegyenlőség biztosítása óvodánkban

A Sajátos nevelési igényű gyermek

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve meghatározza az óvoda feladatát ezen a területen.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Óvodapedagógiai alapelv

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek esetében érvényesek, így a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, maximálisan figyelembe véve sérülés specifikusságukat. A nevelés hatására, a sérülés arányában, a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődnie kell az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek, vagyis a minden kulcskompetenciához kapcsolódó motivációnak, képességnek elvárható, teljesíthető szinten. A sajátos nevelési igény szerinti humán erőforrás megléte, befogadó és támogató légkör, a megfelelő környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte alapfeltétele az inkluzív integrált nevelésnek.

A család az első közösség a gyermek számára, amelybe beleszületik, és „általában, normális esetben” ebben a családban él, serdül, ifjúkorig, amíg saját családot nem alapít. A család a gyermeket egyrészt az által készíti fel az életre, ahogyan él, ebbe az életmódba beletartoznak a társadalmi viszonyok, az anyagi, tárgyi környezet, amely lehetővé tesz bizonyos életszínvonal kialakítását. A szülők minden energiájukat arra fordítják, hogy megteremtsék az életfeltételeket. Másrészt a gyermek elé olyan modellt állítanak, amely a gyermeket pozitívan ösztönzi, sokat dolgozik, túlhajtja magát, vagy negatívan hat rá, nem dolgozik, nem törődik a családdal, lakással stb. sok a súrlódási felület a családon belül is – vagy esetleg önhibájukon kívül kerültek nehéz helyzetbe.

Feladat:

- A prevenció továbbra is a legfontosabb.
- A kialakult gazdasági helyzet még körültekintőbben, gondosabban kell felkutatnunk („az apró jelekből”), hogy az új családok körülményei és a régi gyermekeink életkörülményei milyen mértékben, tekintetben változtak meg.
- A nehéz helyzetben élő családokat megismerése és segítse.

Cél:

- A gyermekek biztonságban érezzék magukat óvodánkban
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtése
- A kialakult előítéletek lebontása, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése
- A gyermekek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartva biztosítani a gyermekek jogait
- A halmozottan és hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése
- A HH-s és HHH-s gyermekek pedagógiai támogatása, a későbbi iskolai kudarcok elkerülése

Szervezési feladatok

- Nevelőtestület együttműködése
- Pedagógiai munka
- Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- Intézményi önértékelés, eredményesség

Feladat:

- Érintett szakemberek bevonása a meggyőző munkafolyamatokba
- Együttműködés erősítése, feladatok leosztása
- Szülők rendszeres és személyes támogatása szakemberek segítségével

- Felmérés az óvodás gyermekek érdekében a szegregált helyzetek elkerülésére a HH és HHH –s gyermekek vonatkozásában
- Óvodai csoportokban arányos létszámelosztás a gyermekek esélyeinek érvényesítésére
- Információ-áramlás gyermekvédelmi területen
- Pedagógus feladata folyamatos nyomon követés gyermekek és családok segítése céljából
- Kreatív terek kialakítása inspiráló és kreatív tanulási környezetet biztosítani a gyermekek számára

A pedagógiai programunk minden területen átöleli a HH és HHH gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését, fejlesztését. A tevékenységek minden területében fejlesztés folyik. A csoportokban lévő gyermekeknek megtanítjuk az elfogadást és befogadást.

X. A SAJÁTOS NEVELÉST IGÉNYLŐ GYERMEKEK BEFOGADÁSA ÉS FEJLESZTÉSE

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai együttnevelése

1.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Fogalma: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik, fejlődik az alkalmazkodó képességük, az akarat erejük, az önállóságra törekvésük, az érzelmi életük, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

1.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

1.3. A közös céljai és feladatai:

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszhetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd-fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

1.4. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

Intézményünk az Alapító Okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI gyermekek együttnevelését, befogadását támogatja:

Az óvodai nevelés, és a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Teljes integráció: Az SNI-s gyermek minden tevékenységben részt vesz, együtt halad a többiekkel.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének megvalósítása:

2.1. Személyi feltételek biztosítása:

Az együttnevelésben részt vevő szereplők: a család, a gyermek, a gyermekközösség, az óvodapedagógus, a gyógypedagógus, a nevelőtestület. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztését integrált keretek között a gyermek sajátos nevelési igényéhez igazodó, lehetőleg integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus is segíti. Közreműködik az óvodapedagógusok integrációra való felkészítésében, tanácsadásban, a szülők és az óvoda közötti együttműködésben. Segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában.

A szakmai, pedagógiai feltételek biztosításához alapvető:

- pedagógiai, szakmai felkészültség, a pedagógusok részvételének támogatása az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken,
- magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus,
- érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- személyes elkötelezettség,
- stabil, egymás munkáját ismerő és elismerő kapcsolatteremtésre és kapcsolattartásra nyitott nevelőközösség (gyógypedagógussal is),
- gyermekcentrikus pedagógiai munkát segítő dolgozók.

Az együttnevelés során az óvodapedagógus feladatai:

- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek tervezése, megvalósítása során a szakértői véleményben foglalt javaslatokat figyelembe veszi, eljárásait a gyermek szükségleteihez igazítja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldását kreatívan kezeli, alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedéshez,
- együttműködik a gyermek fejlődése érdekében a szakemberekkel, a pedagógiai folyamatokba beépíti iránymutatásaikat, javaslataikat,
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes,
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához,
- az óvoda pedagógusai a szülők felé megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Réteg Szülői értekezlet a szakszolgálat dolgozóival, szervezése
- Gyógypedagógussal való konzultáció: SNI gyermek szüleivel való együttműködés, kooperáció erősítése.
- Szakmai támogatás, szakmai konzultáció, esetszegbeszélés az óvodán belül: Cél: segítségnyújtás a befogadó pedagógiai környezet kialakításában, és a speciális bánásmódhoz, tanácsadói támogatás pl.: PSZK
- Szakmai támogatás, konzultáció a külső partnerekkel.

Csoportszervezés elvei:

Inkluzív formában, csoportonként maximum két-három SNI-s gyermek lehet, hogy minden gyermek megkaphassa a figyelmet, hogy fejlesztése eredményes legyen. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszert – és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletei határozzák meg. Speciális tevékenységek megvalósításakor a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének igényeit figyelembe vesszük.

Sikerkritérium: A gyermek közösségbe való beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez, önmagához mért fejlődése.

2.2. *A rendelkezésre álló tárgyi feltételek biztosítása:*

- Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátást, melyre a szakértői bizottság javaslatot tesz.
- Az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása.
- Az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés.
- A gyógypedagógus által javasolt speciális fejlesztőeszközök és mindennapi tevékenységet segítő eszközök biztosítása.
- Esetenként a logopédiai szobában történik az egyéni foglalkozás.
- Szakkönyvek beszerzése.

Az integrációt, elősegítő pedagógiai tevékenységek:

Sérülésspecifikus fejlesztési területek (a fejlesztés kiemelt területei):

1. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során **kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására**

nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés:

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának ***Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:***

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően, és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység:

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés:

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó

érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együtt mozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányosfejlesztése.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

2. A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

2.1. A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek

(a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció.

Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzon a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.

Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincset. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

2.2. Enyhébb fokban nagyothalló gyermek: (fejlesztésének feladatai)

Az enyhe fokban nagyothalló gyermekeknél a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30-45 dB közötti. A nagyothalló óvodás gyermek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képes. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülékkel vagy anélkül) indul meg.

- Hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
- a beszédértés, a szókincsfejlesztés,
- a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció szituatív alkalmazása.

A hallássérült gyermek fejlesztésének eredményességét meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépéskor milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban volt. Ezt befolyásolja a gyermek hallásállapota, illetve egyéb tényezők (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet stb.)

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik, minden tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

3. Enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai:

- Az enyhe értelmi fogyatékoság esetén minta a kortárs csoporttal, a társakkal való együttműködés, kommunikáció segíti a spontán tanulást.
- A spontán tanulást segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

4. Akadályozott beszédfejlődésű gyermek fejlesztésének feladatai: (Beszéd fogyatékos gyermek)

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. Jellemző a gyermekre, hogy az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája, illetve a beszéd problémához társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Fejlesztésének feladatai:

- A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító intenzív, komplex nevelési környezetben valósulhat meg.
- Az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, fejlesztve ezáltal a gyermek személyiségét és társas kapcsolatát is.
- Kiemelt feladatnak tartjuk az aktív nyelvhasználat és a kommunikáció kialakítását, az értelmi fejlesztést, a mozgás és az észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítását, az érzelmi élet fejlesztését.

- Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése fontos feladat.

5. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavar jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Jellemző az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre az egyenetlen képességprofil. Előfordulhat ép intellektus mellett és értelmi sérülés mellett is. A fejlődési zavar áthatja a gyermek fejlődését átlagos vagy átlag feletti intellektusnál is. A fejlődési zavar a megismerési funkciókat és a társas viselkedés fejlődését érinti leginkább. Gyakori a nyelv hiánya, megkésett fejlődése.

A korai rehabilitációs terápia egyes tünetek kialakulását csökkentheti, a fejlődési eltéréseket csökkentheti. Ennek eredményeként a gyermek óvodába lépéskor már rendelkezhet korlázott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált (vizuálisan segített) kommunikációs eszköztárral.

A korai fejlesztés hiányában az óvodai fejlesztés fő iránya:

- a kommunikáció megindítása
- a viselkedésproblémák, gondolkodási készségek terápiája
- korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, önkiszolgálás, evés-rágás)

Jól beszélő, jó értelmi képességekkel rendelkező autizmus spektrum zavarban szenvedő gyermek fejlesztése az óvodában:

- kommunikációs, szociális és kognitív fejlesztést kiemelten kezeljük
- a természetes élethelyzeteket használjuk fel a fejlesztésre
- szoros együttműködést alakítunk ki a családdal
- óvodai környezetet alakítjuk a gyermek szükségleteihez igazodva

Az óvodapedagógus főbb feladatai az autizmus spektrum zavarral élő gyermek fogadásával, óvodai nevelésével kapcsolatban:

- Fontos az óvodapedagógus természetes viselkedése.
- Legyen türelmes az autizmus spektrum zavarral élő gyermekkel.
- Segítse a gyermek beilleszkedését.
- Differenciálással biztosítani kell az egyéni haladási ütemet.
- Törekedjen az autizmus spektrum zavarból eredő hátrányok miatti kirekesztettség elkerülésére, az önbizalom megerősítésére.
- Egyes területeken szükség lehet az ismeretanyag szűkítésére.
- Fontos a tartalmak lényegi és mélységi megértésére, az ismeretek változatos helyzetekben való alkalmazására törekedni.

- Az egyes óvodai tevékenységekben való részvételt egyénre szabott motivációs rendszerrel lehet elérni. Folyamatosan törekedni kell a külső motiváció belső motivációvá való fokozatos átépítésére.
- Mivel az óvodapedagógus elhangzott instrukcióit az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek nem feltétlenül vonatkoztatják magukra, szükség lehet egyéni instrukciók megfogalmazására. Az instrukciók rövid, lényegre törő, egyszerű mondatokból álljanak.
- Az óvodapedagógus törekedjen az elvárásokat, szabályokat, a tevékenységeket, valamint a feladatvégzésre szánt idő előrehaladását látható módon vizuális eszközökkel (pl. képkártyák segítségével) jelezni.
- Direkt módon tanítsa a gyermeket saját tevékenysége megtervezésére, apró lépésekre való lebontásra.
- A kirándulások, táborok, ünnepek, az autizmus spektrum zavarral élő gyermekek számára ijesztő, kellemetlen élményt jelenthetnek, ezért ezeket az eseményeket nagyon körültekintően, szükség esetén a család bevonásával kell megtervezni. Minden esetben mérlegelni kell a rendezvényen való részvétel előnyeit és hátrányait.

6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású részképesség- zavarok vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Fejlesztésük az óvodában:

- különös gondot fordítunk a tevékenységet meghatározó állandó keretek, szabályok megtartására
- kihasználjuk a pozitív visszajelzés, a dicséret fejlesztő hatását
- kiemelt területként kezeljük a kognitív és az emocionális-szociális képességek fejlesztését, elősegítve a beilleszkedést, az iskolára való felkészülést
- fejlesztésük a szakértői véleményben foglalt képességprofilra alapozott egyéni fejlesztési terv szerint valósul meg
- a fejlesztés a szülő aktív bevonásával történik
- a másodlagos zavarok, inadaptív –teljesítménykudarcok miatt kialakuló- viselkedés kialakulását igyekszünk megelőzni

7. Magatartási zavarban szenvedő, autisztikus kisgyermek fejlesztésének feladatai:

- Az óvodai nevelés elsődleges feladata a kommunikációs, szociális és kognitív habilitáció, terápia.
- Ennek érdekében fontos a természetes élethelyzetek kihasználása a fejlesztésre, egyénileg motiváló, speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módon.

• Az óvodai fejlesztés minden esetben pszichológiai képességmérés, fejlődési szint és szociális adaptáció követése alapján, egyéni tervekkel történik, speciális módszerekben képzett szakemberek segítségével.

Minden sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése szakember bevonásával történik, a fejlesztési tervet az óvodapedagógus, és a szakember együttesen készíti el.

A sajátos nevelési igényű gyermek beiskolázása szakértői vélemény alapján történik.

8. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Fogalma: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Az SNI gyermek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció vezetése:

• Az SNI gyermekkel érkező dokumentumok, szülői dokumentumok, az egészségügyi ellátás dokumentumai, szakvélemények, szakértői vélemények, valamint pszichológiai és pedagógiai státusz dokumentumai: szakértői vélemény, a szakértői javaslat száma, irattári száma.

• Az SNI gyermekkel kapcsolatos tanügyi dokumentumok:

- egyéni fejlődési napló,
- egyéni fejlesztési terv,
- tudásszint mérő,
- csoportnapló,
- nevelési év végi értékelés.

• Szakmai dokumentumok:

- Alapító okirat,
- SZMSZ,
- Helyi Pedagógiai Program,
- Gyermekvédelmi dokumentumok összessége.

• Az SNI gyermek fejlődésével, készség és képességfejlesztésével összefüggő dokumentumok:

- a lehetséges fejlesztési eljárások, terápiák bemutatása,
- folyamatdiagnosztika,
- az egyéni fejlesztési terv,
- pedagógiai vélemény összegyűjtése.

- vonatkozó törvények és rendeletek részletei, az értelmezéshez szakszavak szótára.

Az SNI gyermek integrálásának a pedagógiai gyakorlat, /folyamata:

- Az eltérő fejlődésű kisgyermek szakértői vizsgálatát előkészítjük.
- Tájékoztatjuk a gyermek szüleit az őket megillető jogokról.
- Az SNI gyermek kontrollvizsgálatát figyelemmel kísérjük.
- A kisgyermek sérüléséhez igazodóan a szakértői véleményben előírt szakirányú végzettségű gyógypedagógust alkalmazzuk.
- Előkészítjük a kisgyermek óvodai fejlesztési tervét.
- Megszervezzük a rehabilitációs foglalkozásokat.
- Megszervezzük a fejlesztő foglalkozásokat (gyermekenként heti 1-2 alkalom, 30 percben

Kiemelten figyelünk a gyermekek bevonására az alábbi területeken:

-játék

-verselés, mesélés, dramatikus játék

-ének, zene énekes játék, gyermektánc

-rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

-mozgás

-a külső világ tevékeny megismerése

-munka jellegű tevékenységek

- figyelünk hogyan alakul az SNI gyermek társas kapcsolata.

Fél évente a gyermek fejlődését áttekintjük, közösen a szülő, a gyógypedagógus, óvodapedagógus segítségével, a szülő a fejlődési naplóban fél évente aláírásával jelzi, hogy megismerte a gyermek fejlődésének jellemzőit.

A gyermeki fejlődés nyomon követésének ajánlott szakaszai:

- Óvodával való ismerkedés szakasza.
- A fejlődés nyomon követése féléves időkeretben, ajánlás az egyes gyermekre és csoportra irányuló értékelési rendszerünk hatékonyságának elemzésére középső és nagycsoportos gyermekek számára.
- A fejlődés áttekintése 5 éves korban.
- Után követés.

XI. TANKÖTELEZETTSÉG MEGKEZDÉSÉRE HALASZTÁST KAPOTT GYERMEKEK ÓVODAI TEVÉKENYSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE

A Szakértői Bizottság által javasolt fejlesztéseken túl a tankötelezettségük megkezdésére, halasztására, kapott gyermekeknek a csoportban egyéni képességekhez illeszkedő adaptív nevelést alkalmazunk.

A műveltségterületeknél a testi, értelmi és lelki szociális érettségre irányuló foglalkozásokat szervezünk.

Cél:

- Az SNI -s és a BTMN -s gyermekek fejlesztési igényeinek figyelembe vétele.
- Magatartási beilleszkedéshez segítség adás.
- Magatartási minták mutatása, gyakorlása.
- A gyermek fejlődéséhez, üteméhez igazodó elvárások.
- Fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Egyéni képességeikhez igazodjon fejlesztő differenciálás, speciális eljárás alkalmazása.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.
- Alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Egyéni sikereket serkentő funkciók segítése.
- Integráltan fejlesztett gyermekek számára speciális eszközök biztosítása.
- Szoros együtt működés a szülőkkel, és a speciális szakemberekkel.
- Iránymutatások, javaslatok beépítése a napi gyakorlatba, pedagógiai funkcióba.
- Önellátási funkciók fejlesztése:
 - nyelvi fejlesztés,
 - kézügyesség fejlesztés,
 - viselkedés, gondolkodás fejlesztés,
 - mozgás fejlesztés.
- Párhuzamos napirenddel a differenciált élettér biztosítása.
- Szabad játék megteremtésével a folyamatos fejlesztés támogatása.
- A gyermekek önbecsülésének, önbizalmának folyamatos erősítése.

Feladat:

- A napi tevékenységekhez kapcsolódó ismeretek elsajátítása – általános tájékozottság.
- Önismeret erősítése javítási lehetőségek megfelelő kezelése.
- Kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kialakítása, megtartása.
- Szükséges, testi-lelki-pszichés, és szociális szint elérése.
- Szándékos figyelem szabálytudat, életkornak megfelelő érzelmi kifejezés kialakítása.
- Testséma biztos megnevezése, kellő motiváció kíváncsiság erősítése.
- Nyitottan forduljon felnőttek felé és társai felé.
- Teherbíró képesség és nyitott – bátor személyiség erősítése és tudatosítása.

Mindenki mást tanul, más időtényezőben, más módszerekkel, célokkal és visszacsatolással.

Az óvodai nevelés napi tevékenységében komplexen jelen vannak a tanulási részképességeket intenzíven fejlesztő óvodai foglalkozások, melyekbe belefoglaljuk az alábbi fejlesztési területeket:

Idegrendszer fejlesztése:

- SZIT (Szenzoros Integrált Terápia) eszközök alkalmazása (hinta, billenő rács, trambulín)
- Testsémához kötél mászóka, létra, mászóka csúszda és bátorság próba.

Stabil eszköz használat fejlesztése mozgással egybe kötve:

- Labdajátékok: pattogatás, dobás, kapás. Komplexitás mozgással, egybekötve beszéddel, pl. számlálás tízig, (koncentrációs gyakorlatok, felsorolások: hét napjai, évszakok, hónapok).
- Mozgás, téri tájékozódás labdával, labda nélkül.
- Statikus mozgások, pl. fél lábon megállni vagy karikába beállni.
- Dinamikus játékok, eszközzel, eszköz nélkül.

Irányok tudatosítása:

Célgyakorlatok jobb-bal irányok tudatosítása.

Grafomotoros fejlesztés: gyurmázás, festés, nyomdázás, kézfestés.

Beszédszervek ügyesítése:

Artikulációs mozgás ügyesítés: ajak, nyelv fúvógyakorlatok, anyanyelvi játékok.

Hallás figyelemfejlesztés:

Környezet hangjainak megkülönböztetése, pl. csukott szemmel ajtó csapódás, lépések zaja, madárhang felismerése.

Zenei hangok lejátszása, állathangok utánzása.

Beszéd hang hallásfejlesztése. Valamennyi hanggal szavak, nevek kiválogatása kártyajátékkal és játék a hangokkal.

Magas- mély hangok, halk- hangos megkülönböztetése.

Figyelem fejlesztés:

Vizuális (látott képek) pl. három kép különbségét észlelni.

Relációk ismerete:

- kisebb-nagyobb,
- több-kevesebb
- alacsony-magasabb
- rövid-hosszú stb.
- időbeli relációk

Tárgyak, emberek külső jegyeinek összehasonlítása.

Bújócska játék a bútorokkal, névutók használata-gyakorlása.

Névutók használatának gyakorlása.

Emlékezet fejlesztés:

- Verbális és vizuális emlékezet.
- Szókincsbővítés, állatok, gyümölcsök, növények gyűjtőfogalmának felsorolása.
- Papagáj játék (6 éves korban öt szót kellene visszamondani)
- Szerepjáték különféle eszközökkel.
- Gyermek rajzok készítése a napi élményről, emlékezet utáni rajz, megfigyelés, emlékezet, bevésés, felidézés szóban, rajzban.
- Gyermekrajzok készítése a napi élményről: emlékezet utáni rajz lépéseinek tudatosítása, begyakorlása: megfigyelés, emlékezet, bevésés, felidézés szóban, rajzban.
- Ez a folyamat a tanulás alapja, ha így készíti rajzait a gyermek az iskolai tanulást meg-alapozza.
- Gondolkodás szint: - fejezd be a mondatot. játék: kitalált mese elmondása, folytatása.

Színvilág fejlesztése:

- Színkeverés festékkel.
- Aktuális hónapok színei.
- Válogatás szín és forma alapján – ezt követően emlékezet után ugyanígy.

Érzékszervek funkciójának megértetése, gyakorlása:

- szaglás,
- látás,
- hallás,
- tapintás,
- ízlelés

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- biztos eszközhasználat
- összerendezett mozgás
- szem-kéz koordináció összhangja
- testséma ismerete
- dominancia kialakulása
- stabil tér érzékelés
- alak-háttér megkülönböztetése
- rész-egész viszonyának felismerése (Gestalt látás)
- megfelelő szókincs és fogalom használat
- kialakult monotonitás képesség
- képviseli önmagát, ki tud állni magáért

XII. ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Okos Ovi –Iskolára hangoló készség és képesség fejlesztő foglalkozások

Az óvodában az iskolára történő előkészítés 3 éves korban kezdődik, és a mindennapokban rendszeresen megjelennek a fejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek.

Cél:

- A gyermekek életkorának megfelelő módszerek alkalmazása
- Az anyanyelvi nevelés
- Feladattudat, feladattartás és koncentráció képesség fejlesztése
- A gyermek egyéni fejlettségének megfigyelése, mérése, így az esetleges lemaradások időben való feltárása

Feladat:

- Szocializáció, mentális fejlettség erősítése
- Megalapozni és fejleszteni azokat az alapvető szokásokat, viselkedési formákat, amelyek az iskolai közösségbe való beilleszkedés feltételei
- Fejleszteni a tanuláshoz, eredményes iskolai teljesítményhez szükséges jártasságok, készségek, képességek és akarati tulajdonságok rendszerét

Az iskola előkészítő csoport legfontosabb feladata, hogy felkészítse őket a zökkenőmentes iskolakezdésre, kiemelten foglalkozzon azokkal a területekkel, amelyek az első osztályban a leghangsúlyosabbak.

Az olvasás és írás és számolás későbbi tanulását játékos a gyerekek életkorának megfelelő módszerekkel készítjük elő.

A játékos készség fejlesztés részei:

- általános motorika, nagymozgás fejlesztése
- ritmus fejlesztése
- finommozgás fejlesztése
- testséma fejlesztése
- laterális fejlesztése
- téri orientáció fejlesztése
- időbeli tájékozódás fejlesztése
- vizuális észlelés és emlékezet fejlesztése
- hallás, észlelés és emlékezet, diszkrimináció fejlesztése
- figyelem, gondolkodás fejlesztése
- szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése

Mozgásos, játékos feladatokkal, bőséges eszköz-használattal szeretnénk fejleszteni azokat a készségeket és képességeket, amelyek magabiztos iskolakezdést nyújtanak a gyermekek számára.

A játékoság továbbra is kiemelt szerepet kap ezeken a területeken is.

Hatékonyabb fokozó az alacsony létszámban történő foglalkoztatás, amely lehetővé teszi a differenciált egyéni foglalkozást a gyerekekkel.

Heti rendszerességgel délután 30 perces foglalkozásokat tartunk.

A nevelési évre tervezett fő témáink:

- írás-előkészítés (helyes ceruzafogás, helyes testtartás, finom - motorika fejlesztése, szem-kéz koordináció fejlesztése)
- matematikai képességfejlesztés (problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, logikus gondolkodás fejlesztése, matematikai fogalmak kialakítása, szám-mennyiségfogalom kialakítása)
- szövegértés fejlesztése, beszédfejlesztés, szókincsbővítés, figyelemfejlesztés, emlékezetfejlesztés
- környezetismereti képességfejlesztés
- mozgásfejlesztés

Minden tanév októberében beiskolázási szülői értekezletet tartunk, melynek során az érintett gyermekek szüleivel megbeszéljük, hogy milyen bemeneti mérések alapján milyen fejlettségi területre kell az adott évben fókuszálni.

A foglalkozáson az adott témakörökhöz kapcsolódóan feladatlapokat is töltenek ki a gyerekek egyéni munkában és csoportosan is, ami visszajelzés a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is.

Tevékenységek területei havi bontásban:

- **szeptember:**
 - ✓ képesség felmérés
- **október:**
 - ✓ A testséma fejlesztés: a testkép kialakítása, és/vagy megerősítése
 - ✓ Tájékozódás fejlesztése: jobb- bal irányok megkülönböztetése, le- fel irányok megkülönböztetése
 - ✓ Tanulási létra, avagy kapcsoljuk be a testünket. Hogyan kezdjük a tanulást?
- **november:**
 - ✓ Az érzékelés fejlesztése a tájékozódásban:
 - ✓ a látás és a TAPINTÁS(!) szerepe
 - ✓ hallás (csendjáték) által felismerhető tulajdonságok
 - ✓ Téri irányok fejlesztése, névutók helyes használata (mozgásos játékok)
 - ✓ Szótagolás gyakorlása
 - ✓ Ritmusérzék fejlesztése
 - ✓ Ceruza fogás fejlesztése, vonalvezetés pontosítása
 - ✓ mennyiségfogalom kialakítása
- **december:**
 - ✓ gyakorlás – ismétlés
 - ✓ mennyiségfogalom kialakítása
 - ✓ iskolaérettségi teszt írása
- **január:**
 - ✓ számfogalom kialakítása
 - ✓ ritmusérzék fejlesztése
 - ✓ ismerkedés a síkidomokkal
 - ✓ tájékozódás fejlesztése (vonalrendszerrel való ismerkedés)
 - ✓ téri irányok fejlesztése
 - ✓ beszédkésztség fejl. szituációs gyakorlatokon keresztül
- **február**
 - ✓ tárgyak összehasonlítása méret szerint
 - ✓ ellentétpárok gyakorlása
 - ✓ ceruza fogás fejlesztése, vonalvezetés pontosítása
 - ✓ tárgyak összehasonlítása alak szerint
 - ✓ különbözőség- azonosság felismerése
 - ✓ hasonló- ugyanolyan fogalma
 - ✓ gondolkodás- kifejezőkészség fejlesztése
 - ✓ csoportosítás, általánosítás, rendszerezés képességének fejlesztése
 - ✓ több, kevesebb, ugyanannyi fogalma
- **március:**
 - ✓ látás-hallás, figyelem

- ✓ agyféltekék: működésük, ki mit csinált? Mire jó?
- ✓ sorozatok folytatása (színek, formák alapján is)
- ✓ ceruza fogás fejlesztése, vonalvezetés pontosítása
- ✓ érzések – önbizalom- bátorság

• **április:**

- ✓ halmazok
- ✓ bal agyfélteke gyakorlatok/ Logikai játékok
- ✓ Jobb agyfélteke gyakorlatok / mesék, színek, dallamok
- ✓ szimmetria megláttatása, megismerése
- ✓ ceruza fogás fejlesztése, vonalvezetés pontosítása

• **május:**

- tájékozottság
 - helyezze el magát időben, társadalmi környezetben
 - 4 évszak, 12 hónap, 7 nap, ünnepek
 - belső kép kialakítása
 - Ki vagyok én? Mit tudok magamról?
 - Hol lakom?
 - Ki az anyukám, apukám?
- iskolaérettségi teszt írása 2.
 - ismétlés és gyakorlás a teszt eredményei alapján
 - Tanult tanuláskönnyítő gyakorlatok összefoglalása / ismétlése

XIII. TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMOK

Óvodánkban három tehetség műhely működik:

1. Óvodai gyermektánc tehetségnyitogató műhely
2. Játékos ritmusérzék fejlesztés, gyermektánc
3. „Szorgos kezek, szárnyaló képzelet” vizuális tehetségműhely

A tehetségműhelyek éves munkatervét a 1., 2., 3. sz. mellékletek tartalmazzák.

A műhelyekben dolgozó két-két óvodapedagógus délutáni időszakban foglalkozik a kiválasztott tehetségpálántákkal.

Éves munkájukról a nevelési év végén beszámoló formájában tájékoztatják az intézményvezetőt és a nevelőtestületet.

Felismerés, tehetséges gyerekek ismérvei:

- Erősen energikus.
- Be akarja fejezni az elkezdett tevékenységet.
- Erős logikai érzéssel rendelkeznek.

- Kevés az alvási igénye. (folyton pörgésben van)
- Erős a kritikai érzéke.
- Társaival időnként nehezen találja meg a hangot.
- Gyakran foglalkoztatja a felnőttek élete, problémája.
- Fejlett képességgel, kreativitással, motivációval rendelkezik.

Kiválasztás:

A tehetséggondozó programunkban 5-6-7 éves korú gyermekeket akarunk fejleszteni. A gyermekek önkéntesen, szabadon, természetesen szülői beleegyezéssel, jelentkeznek a műhelyekbe óvónő javaslatára.

Heti rendszerességgel tartjuk a foglalkozásokat, egy óra időtartamban, melyhez tehetségfejlesztő tervet készítünk.

Hogyan szűrjük ki a tehetségígéretes gyerekeket?

- Egyéni és életkori sajátosságai figyelembevételével.
- Megfigyelés alapján.
- Személyiség feltérképezése. (milyen tulajdonságokkal rendelkezik)
- Tehetségdiagnosztika: Milyen szinten áll, mennyire kreatív, hogyan és mivel motiválható, kognitív képességei milyen szinten vannak.

Jövőképünk

Folyamatos, és magas szakmai színvonalú segítséget, gondoskodást nyújtunk a gyermekek és szüleik részére.

Nyomon követjük az iskolába kerülő tehetséges gyermekek fejlődését. Szakirodalmakat tanulmányozunk, melyek segítenek az optimális fejlesztéshez. Lehetőség szerint továbbképzéseken, konferenciákon veszünk részt, ahol kicserélhetjük tapasztalatainkat. Beszélgető kört szervezünk a kollégákkal, tapasztalatainkat megosztjuk egymással.

2011. óta működik intézményünkben a tehetséggondozás. Pályázati lehetőségeket megragadva tudjuk biztosítani a szükséges tárgyi feltételeket a zavartalan működéshez. Mind a kreatív műhely, mind a táncos foglalkozások során a gyermekek a megfelelő környezetben tudják elsajátítani a tehetség kibontakoztató ismereteket.

XIV. SZAKMAI FEJLŐDÉS TERÜLETEI

Szakmai munkaközösség

A szakmai megújulás jegyében igyekszünk a nevelőtestület ismereteit is bővíteni, frissíteni. Nevelési évenként, az éves munkatervben határozzuk meg, hogy milyen témában kívánunk munkaközösséget létrehozni, működtetni.

Továbbképzés, szakmai fejlődés

Nevelőtestületünkre jellemző a szakma iránti szeretet, alázat, nyitottság és igényesség. Az önképzések eredményei a napi gyakorlatba megjelennek, nemcsak akkreditált tanfolyamokon, hanem bemutató napokon, hospitálásokon is bővítjük szakmai ismereteinket és módszertani tudásunkat.

Nyitottak vagyunk az innovációra, az alternatív nevelési módszerek megismerésére, a régi hagyományok tovább örökítésére, mely az érvényben lévő Alapprogramban is megjelenik.

A szakmai fejlődésünket támogató részletes tervezet megtalálható a továbbképzési programban.

XV. NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁ- SÁVAL JÁRÓ FELADATOK

Német nemzetiségű nevelést folytató óvodai csoport

Bevezető

- A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodai csoport indítása a gyermekek számára mindkét nyelv (magyar, német) fejlesztését szolgálja.
- A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés a pedagógiai programba integrálódva, annak szerves részeként valósul meg.
- A német nemzetiségi nevelési program a kiegészítéseként a német nyelvi nemzetiségi nevelés specialitásait fogalmazza meg.

A német nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladatai

Cél:

1. Pozitív érzelmi viszony kialakítása a német nyelv iránt, örömteli ismeretszerzés, játékos nyelvgyakorlás a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően. Fejlődjön passzív és aktív szókincsük.

2. Német nemzetiségi nevelésben megfelelő hagyományokhoz, ünnepekhez, gyermeki élethez kapcsolódó szokások megismerésével, megteremtésével, ápolásával német nemzetiségi kultúra és nyelv iránti érdeklődés felkeltése, gyakorlásával a nemzeti identitás erősítése.

3. Az óvodáskor végére alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a német nyelv elsajátítása iránt, rendelkezzenek olyan passzív/aktív szókinccsel, amely elősegíti a nemzetiségi iskolai beilleszkedést.

A célok megvalósítását szolgáló feladatok

- Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő játékos, élményszerű kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzásra alapuló nyelvelsajátítást. Változatos, hangulatos foglalkozások, tevékenységek szervezésével a gyermekek kíváncsiságának felkeltése és fenntartása a nyelv iránt, mely hatékonyan segíti a későbbi nyelvtanulást.
- Az anyanyelv fontosságának tudatosításával, német nyelvi tapasztalatokkal az aktív-passzív szókinccsállomány bővítése: különböző játékszituációkban, társas kapcsolatokban, élethelyzetekben, tevékenységekben. Kommunikációs képességek fejlesztése.
- Örömteli nyelvtanulás, sikerélmény biztosítása, a gyermeki önkéntesség figyelembe vételével. Játékos, érdekes, szerethető tevékenységek, játékok, énekek, versek felkínálása, melyek motiválják a gyermekeket az idegen nyelv elsajátítására.
- A német kultúra és hagyományörzés iránti érdeklődés felkeltése, a hagyományok tudatos ápolása. A csoport hagyományainak erősítése közös élményekkel, a közösségi érzés fejlesztése. A német nemzetiségi csoporthoz való tartozás mélyítése, a német nemzeti-ségi identitástudat kialakítása.
- A gyermekek érzelmi biztonsága megteremtése mellett a német nemzetiséghez, a német nyelvhez való kötődés kialakítása, elmélyítése.
- A gyermekek nyelvismereteit az alapoktól kezdve fokozatosan a megismerési-tapasztalati lehetőségekkel fejlesztjük, bővítjük, mely elősegíti, hogy óvodáskor végére bizonyos nyelvi szituációkban jól feltalálják magukat. Passzív szókinccsük által megértsék a nyelvet /életkoruknak megfelelően/, valamint alkalmassá válnak az iskolai nyelvtanulás folytatására.

Hagyományok, ünnepek a német nemzetiségi nevelést folytató csoportban

A német nemzetiségi nevelésben megjelenő hagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó szokások felelevenítésével, ápolásával a nemzetiségi hovatartozást igyekszünk erősíteni.

November: Martinstag – Márton nap

Tartalma: lámpáskészítés, lámpás felvonulás a szülőkkel, német nyelvi bemutató

December: Sankt Nikolaus – Mikulás

Weihnachten – karácsony

Tartalma: integráltan a csoport ünnepélyén német nyelvi énekekkel, versekkel, zenével

Február: Faschingsdienstag – Farsang

Tartalma: integráltan a csoport ünnepségén álarckészítés, rövid rigmusok, versikék tanulása, bemutatása csoport szinten

Április: Ostern – Húsvét

Tartalma: tojáskeresés az udvaron, tojásfa készítés – rugalmasan mindig az adott évhez igazodva

Május: Muttertag – Anyák napja

Tartalma: integráltan a csoport ünnepélyén német nyelvi dalos játékokkal, versekkel, zenével

A német nemzetiségi óvodai élet megszervezése

A német nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. A szülők nyilatkozatot írnak alá a német nemzetiségi óvodai nevelés iránti igényükről.

Gyermekcsoport szervezése

Intézményünkben a német nemzetiségi csoport vegyes életkorú csoportszervezéssel valósul meg.

Személyi feltételek

A német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű csoportban a nevelő-oktató tevékenységet 2 fő (1 fő német középfokú nyelvvizsgával rendelkezik) óvodapedagógus látja el, 1 fő dajka szakképzettséggel rendelkező dolgozó.

Szervezeti keret /napirend, hetirend/

A tevékenységek megszervezésénél elvi szempontunk a folyamatosság, rendszeresség, az ismétlődés, a kötetlenség, a változatosság és a rugalmasság.

A kétnyelvű magyar-német nemzetiségi nevelés során az óvodapedagógusok a feldolgozásra kerülő témaköröket egymásra építve mindkét nyelven közvetítik /alapszavak/, és külön német nyelvi foglalkozásokat is tartanak.

A tevékenységek megtervezése és megszervezése

- Az óvodai élet tevékenységi formáiban fokozatosan, játékos formában kezdődik a német nyelvi ráhangolódás. A szűkebb környezet megismerésével, a szokás-szabályrendszer kialakításával, gyakorlásával, valamint a társas érintkezés legfontosabb kifejezéseinek, magyar-német nyelven történő megismerésével.
- A nyelvismeret anyaga tudatosan felépített tematika alapján a PP-ban integráltan jellemzően az óvodai élethez az aktuális ünnepekhez kötődően a német nemzet kultúrájának felhasználásával történik.
- A német nemzetiségi óvodai nevelés céljai és feladatai valamennyi tevékenységi területet áthatva valósulnak meg, az életkori sajátosságok és egyéni fejlettség figyelembe vételével.

- A német nyelvi nevelést szolgálja óvodánk tartalmas, derűs, nyugodt, családi légköre. Játékos formában csoportos és egyéni kezdeményezések keretében biztosítjuk a német nyelvvel való ismerkedést, ráhangolódást.
- Sokoldalú szemléltetéssel, változatos módszerekkel, játékosággal, játékos tevékenységekkel, tudatos tervezéssel és szervezéssel válik életszerűvé a német nyelvvel való ismerkedés.

Módszertani alapelveink a nyelvelsajátítás folyamatában:

- sikerélményhez juttatás
- fokozatosság
- rendszeresség
- folyamatosság
- ismétlés
- tervszerűség
- játékoság
- cselekedtetés
- sokoldalú megtapasztalás

A német nemzetiségi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló folyamat

- Egészséges életmód alakítása:
A napi élethez igazodóan a kapcsolódó tevékenységek, eszközök, német nyelvű közvetítésével segítjük az aktív-passzív szókincs bővítését, a német nyelvű életszerű kommunikáció fejlődését.
- Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
A közös szokások, hagyományok kialakítása, megélése erősíti a csoportban belüli összetartozást, a német nemzetiséghez való pozitív érzelmi kötődést. A közös készülődések, ünneplések a gyermekek kommunikációs és szocializációs képességeit egyaránt nagymértékben fejlesztik.
- Értelmi, nyelvi fejlesztés, nevelés
A német nyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással az óvodai nevelő tevékenység egészében. Az anyanyelv, valamint a nemzetiségi nyelv megbecsülése, szeretetére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése a gyermekek meghallgatása, gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése által valósul meg.

Német nyelvtanulás az óvodai élet tevékenységi rendszerében

Játék: áthatja a kétnyelvű nevelés valamennyi tevékenységi területét. Sok lehetőséget nyújt a nyelvi ismeretek gyakorlásához.

- játékeszközök, egyszerű cselekvések megnevezése,

- szabályjáték során a szabályok rövid ismertetésével a megértés, a passzív szókincs növelése

- bábozás, szerepjáték, szituációs játék folyamán a kommunikálás, a német nyelv gyakorlása valósul meg

Külső világ tevékeny megismerése:

A témakörök feldolgozása során gazdagodik német nyelvi szókincsük, közvetlen élményszerű tapasztalat és ismeretszerzés során nagymértékben fejlődik a gyermekek kommunikációs képessége is.

A gyerekek megismerkednek a német nemzetiségi szokásokkal, kultúrával, népviseleti hagyományokkal, tárgyi jellemzőkkel, megtanulják ezek tiszteletét.

Mozgás:

A szervezett mozgástevékenységek keretében megismerkednek a tevékenységekhez köthető eszközök, térformák, járásformák, vezényszavak német nyelvű megnevezésével.

A gyerekek cselekvéssel, mozgással összekötve könnyebben, indirekt módon sajátítják el, értik meg a német nyelvet.

Mese, vers, mondóka:

A nemzetiségi kulturkincsből, a német gyermekirodalom, népi játékok, német nép kultúrájából válogatott életkornak megfelelő versek, mesék közvetítésével az aktív-passzív szókincs fejlesztése, identitástudatuk alakulásának segítése.

Ének, zene, énekes játékok:

A nemzetiségi kulturkincsből válogatott mondóka, dalanyag, zene, népi játékok, táncok segítségével nagy mértékben elősegíthető a gyermeke számára a német nyelv elsajátítása.

A zenén, körjátékokon keresztül szorosabb érzelmi kötődés váltható ki a gyermekből a német nyelv, és a német nemzetiség iránt. A dalok, játékok során szófordulatokat, cselekvéseket, fogalmakat, kifejezéseket tanulnak meg, ezáltal bővül szókincsük, bátrabban nyilvánulnak meg.

Rajzolás, mintázás, kézimunka:

A gyerekek német nyelven is megismerik az egyes tevékenységekhez használt eszközök nevét, formáját, színét.

Az elkészült eszközökkel, képekkel a német hagyományok megértését, ápolását segítjük, valamint más tevékenységbe integráltan felhasználjuk – ének, dalos játék stb.

Munka jellegű tevékenységek:

A munkafolyamatokhoz kapcsolódó kifejezések fokozatos elsajátítása, a kérések megértése – ezáltal aktív-passzív szókincs bővítése. A kétnyelvű ismeretközlés és kommunikáció – életkori

sajátosságuknak megfelelően. Folyamatos megerősítéssel és motiválással a tevékenységek elvégzésére ösztönözzük a gyerekeket.

Tanulás:

A tanulás az óvodai élet egészében jelen lévő, nagyrészt utánzásra alapuló spontán tevékenység. A tanulás tevékenységekbe ágyazva, játékos formában történik. Az óvoda tanulási folyamat komplex módon a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődését szolgálva fejleszti tanulási képességeiket.

XVI. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TE- VÉKENYSÉG

Gyermekvédelem az óvodában

Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet.

Cél:

Minden gyermekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Óvodapedagógus feladatai:

- Lehetőség szerint együttműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a veszélyeztető körülmények kialakításának megelőzésében, feltárásában, annak megszüntetésében.
- A családi körülményben bekövetkező esetleges változást figyelemmel kíséri (pl.gazdasági helyzet vagy érzelmi helyzet megváltozása)
- Szükség esetén konzultációt kezdeményez a védőnővel, gyermekorvossal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, az óvoda gyermekvédelmi felelősével, óvodavezetővel)
- Elősegíti a gyermekvédelmi felelős intézkedéseit, feljegyzést készít
- Szorosan együttműködik a családokkal, alapos környezettanulmányt végez, segítőkész, korrekt kapcsolatot alakít ki
- A családokat érintő kérdésekben titoktartási kötelezettséget érvényesít

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Segíti a hátrányos helyzetű családokat, szükség esetén környezettanulmányt készít
- A gyermek családi helyzetének, körülményeinek figyelemmel kísérése.
- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére.

- Az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása.
- Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése.
- Törekvés a szülővel való közvetlen viszony kialakítására, megvalósítására és megtartására.
- Személyes törődéssel és fejlesztéssel a gyermek fejlődésének segítése.
- Szoros kapcsolatot alakít ki a jelzőrendszer működésével a veszélyeztetett gyerekek érdekében a speciális intézményekkel (családsegítő szolgálat, gyámhivatal, Nevelési Tanácsadó, gyermekorvos, védőnő)
- Éves gyermekvédelmi tervet készít, nyilvántartást vezet a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekekről
- Évente egyszer beszámolót készít az éves munkáról a nevelő testület és a vezetés számára
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között

Intézményvezető feladata:

- A gyermekvédelemben előírt tárgyi és személyi feltételeket biztosítja, ami lehetővé teszi az intézmény biztonságos működését a gyermekvédelmi feladatok ellátását.
- Folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, gyermekvédelmi felelőssel, jelző rendszerrel.
- Szükség esetén külső szakembereket von be a folyamatba.

Alapelvek:

- A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata. Felelősek vagyunk a gyermek zavartalan fejlődéséért, a gyermek védelméért.
- Óvodai nevelésünkön belül minden gyermek részére biztosítjuk a fejlődésükhöz szükséges feltételeket, lehetőségeket a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, hogy szükség esetén leküzdjük azokat a hátrányokat, amelyek a születésnél, családi, vagyoni helyzetnél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.
- Biztosítjuk a csoportokban a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben élő gyerekek felzárkóztatását. Alkalmazzuk a differenciált bánásmódot, a megfelelő korrekciót.
- A szülők felé elfogadóak vagyunk, akkor is, ha a gyermek nevelésében hiányosságokat tapasztalunk. Együttműködő, bizalomteljes kapcsolatot alakítunk ki, hogy szükség esetén nevelési tanácsainkkal (életvezetési javaslatainkkal) segítségére legyünk a problémákkal küzdő családoknak.

A gyermekvédelmi munka tartalma:

Hátrányos helyzetben élő gyermeknek tekintjük azt a gyermeket, akinek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak:

Kialakuláshoz vezető tényezők:

- Alacsony jövedelmi és fogyasztási szint.
- Rossz lakáskörülmények.
- A szülők alacsony iskolázottsága, műveltségi szintje.
- Családstabilitás hiányából, rendezetlenségéből adódó hátrányok.
(Válás, újra épülő család, csonka család, mostoha, stb.)

Amennyiben a hátrányok halmozódnak és a család nem tud kiemelkedni a helyzetéből a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé válik.

Veszélyeztetett helyzetű gyermeknek tekintjük azt, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.

- A gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése az óvodai nevelés egész folyamatában.
- Az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl ügyelünk a gyermekbalesetek megelőzésére.
- A fejlődést hátráltató tényezők feltárása a családban, kiemelten a hátrányos helyzetű HH és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HHH –s) be óvodáztatása terén.
- A szociális helyzete miatt hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek segítése az ingyenes gyermekétkeztetéssel, a gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve adománygyűjtés szervezése (ruha, játék, könyv gyűjtése, adományozása).
- A szociális ellátó rendszerrel Gyermekjóléti szakszolgálat, Gyámügy, aktív együttműködés (gyermekszegénység, elhanyagoló nevelés hátrányainak kompenzálása).
- A speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása gyermekek családjának segítségnyújtás (szakszolgálat, szakmai szolgáltatás igénybevételével kapcsolatban) nevelési módszerek segítése (tanácsadás, azonos nevelési elvek az óvodával).
- A gyermekekkel kapcsolatos adatvédelem, titoktartási kötelezettség betartása, ügyintézési tanácsokkal a szülők segítése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás a szülők számára.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni differenciálása, fejlesztése (szükség esetén szakember bevonása).
- Szoros kapcsolattartás külső szakmai intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel, szakmai felkészülés, önképzés, továbbképzés
- A szükséges prevenció és beavatkozás igényét gyámhatóság felé a jelző rendszeren keresztül eljuttatni
- A kommunikációs csatorna használata írásban sürgős esetben szóban, majd írásban történik.

- A kapcsolat felvétel indokai: súlyos fejlődést vagy életet veszélyeztető elhanyagolás, bántalmazás, illetve igazolatlan hiányzás esetén.

A gyermekvédelem belső kapcsolata:

A Főigazgató felelősséget vállal a gyermekvédelmi munka megfelelő működéséért, valamint biztosítja a szükséges feltételeket, kiemelten a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos információkról, cselekvési, intézkedési tervekről a főigazgatónak a gyermekvédelmi felelősök rendszeres tájékoztatást nyújtanak.

A HH, HHH-s nyilvántartásba vett gyermekek óvodapedagógusaival rendszeres munkakapcsolatban tájékoztatjuk egymást az esetleges változásokról.

Az anyagi okból veszélyeztetettek felmérése érdekében a csoport óvodapedagógusai, illetve a szülők jelzéseit vesszük figyelembe.

A gyermekvédelem külső kapcsolata:

- Gyermekjóléti Szakszolgálat
- Gyámügy
- Egészségügyi Szakszolgálat
- Gyermekorvos, védőnő
- Önkormányzat
- Szakmai szolgáltatás, Pedagógiai szakszolgálat
- Roma Kisebbségi Önkormányzat
- helyi rendőrkapitányság

A családok szociális hátrányainak, és az egyéb a gyermeket érintő nehéz helyzetek feltérképezésében, a csoportban dolgozó óvónők és a szülők jelzéseire alapozunk. A megoldáskeresés érdekében a fent említett képviselői szervekkel felvesszük a kapcsolatot, és a problémák megismerésének függvényében kérünk, illetve ajánlunk

A gyermekek szociális hátrányainak enyhítése céljából tett intézkedések:

- környezettanulmány
- gyermek családi helyzetének, körülményeinek figyelemmel kísérése, segítségnyújtás hátrányainak enyhítése
- szülővel való viszony közvetlen kialakítása
- éves gyermekvédelmi terv készítése
- összehangolt munka a gyermekvédelmi felelős és óvodapedagógus között

Kialakuláshoz vezető tényezők:

- Elhanyagoló nevelés-gondozás, ehhez kapcsolódó testi-lelki bántalmazás.
- Családban a devianciák halmozott előfordulása (drog, alkohol, bűncselekmény, brutalitás)

Kiemelt gondoskodást és állandó odafigyelést igényel az a beteg gyermek, aki valamilyen fejlődési rendellenesség, vagy speciális egészségkárosodásuk miatt szorul segítségre.

(Cukorbeteg, asztma, liszt érzékeny, szívbeteg, epilepsziás, Down-kóros...).

XVII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége.

Együttműködő célok:

- gyermekek fejlődésében a folyamatosság biztosítása
- gyermek személyiségének megismerése
- a családok megismerése a gyermek fejlesztéséhez
- folyamatos kétoldalú kommunikáció
- feladatok egységes értelmezése
- együttműködést segítő rendszeres információ csere
- segítség nyújtás gyermekneveléshez:
 - az óvodai és a szülői nevelés kölcsönös megismerése
 - az együttműködés szabályainak betartása
 - közös célok megvalósítása a gyermek harmonikus fejlődése érdekében
 - családok elköteleződésének támogatása
 - kapcsolattartás a szakma képviselőivel
 - megérteni és elfogadni a gyermekek fejlődésének megfelelő nevelési tervet és szakmai programot
 - megfelelő nevelési stratégiákat alkalmazni
 - Hosszú távú együttműködések építeni az intézményekkel
 - Támogató kapcsolatokat létrehozni a többi szülővel, hasznosítani a közösségi szolgálatokat
- Kölcsönös bizalom megeremtése

A pedagógia program megvalósítását szolgáló egyéb kapcsolatok

Bölcsőde

Célunk, hogy a bölcsődéből az óvodába átkerülő gyermek minél zökkenő mentesebben tudjon beilleszkedni az óvodai életbe.

A bölcsődével való kapcsolattartás formája:

- Egymás munkájának kölcsönös megismerésével segíthetjük a gyermeket a zökkenőmentes óvodakezdéshez.
- Részt veszünk egymás szakmai megbeszélésein (kisgyermeknevelő, illetve nevelés tartalmú értekezletek)
- A bölcsődés gyermekeket meghívjuk az óvodai ünnepélyekre, rendezvényekre.
- Óvodakezdés előtt a leendő óvónők ellátogatnak a bölcsődébe, hogy megismerkedjenek a kisgyermekkel, és tapasztalatot, ismereteket szerezzenek a zökkenőmentes óvodakezdés megteremtéséhez.

Fenntartó

Az intézmény vezetője az elsődleges személy, kapcsolattartó a fenntartó irányába. A jó viszony a sikeres intézményi eredményeket támogatja. Óvodai rendezvényekre a fenntartói látogatást, érdeklődést szívesen fogadjuk. A személyes kapcsolat munkánk megerősítését segíti.

Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt pedig támogató, segítő jellegű.

A fenntartóval a törvényes és hatékony működés érdekében rendszeres kapcsolattartás van. Az óvodavezetés tájékoztatja a fenntartót az intézmény zavartalan működéséhez szükséges eszközökről, feltételekről. Javaslatot tesz az intézményt érintő kérdésekben (kötségvetés tervezet, nyári nyitva tartás, és karbantartás és az óvodai beiratkozás időpontja és továbbképzések részleges finanszírozásában) a fenntartó önkormányzatnak.

Kitűzött céljaink megvalósítása során a fenntartó előzetes egyeztetést követően mindig maximálisan támogató együttműködést tanúsít.

Gyermekvédelmi szakszolgálat

Óvodánk együttműködik a gyermekek hátrányos helyzetének és veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében. A megszüntetés érdekében szoros együttműködést alakít ki a Gyermekvédelmi Szakszolgálattal.

A kapcsolattartás formái, tartalma:

- ▶ Az óvodánk Gyermek és Ifjúságvédelmi Felelősei a gyermekek védelme érdekében, a veszélyeztető tényezők megállapítása esetén támaszkodnak a jelző rendszerre és értesítik a Gyermekjóléti Szakszolgálatot.
- ▶ Felkérésre részt vesznek a Gyermekjóléti szakszolgálat esetmegbeszélésein.
- ▶ Kapcsolattartásról folyamatosan értesítik a vezetőket, a felmerülő problémákról rendszeresen beszámolnak.

Idősek gondozó háza

Az együttműködés formái:

Idősek napján műsorral színesítjük hétköznapijait. Rendezvényeinkre meghívjuk az idős embereket.

Egészségügyi szervezetek

A védőnői hálózat havi rendszerességgel meglátogatja óvodánkat.

Kiugró esetek megjelenésekor konzultálunk az egészségügyi dolgozókkal.

Intézményünk kölcsönös jó kapcsolatot ápol:

- ▶ orvosokkal,
- ▶ védőnőkkel,
- ▶ ÁNTSZ dolgozóival.

A kapcsolattartás formái:

- ▶ Alkalmanként eseti megbeszélések.
- ▶ Igény szerint szülői értekezletre szakemberek meghívása.

B-A-Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és annak helyi tagintézménye

Ők végzik kérésünkre a hozzájuk irányított gyermek képességvizsgálatát, 3-5 évesek kötelező logopédiai szűrését. Szakembereik biztosításával részt vesznek a gyermek felzárkóztatásában intézményünkben, és a gyermek iskolai érettségének vizsgálatában. Rendszeresen igénybe vesszük az intézet szolgáltatásait.

Folyamatosan jelen vannak intézményünkben a következő szakemberek:

- Logopédus
- Fejlesztő pedagógus
- Gyógypedagógus
- Tehetséggondozó szakember

Szakmai szervezet: Pedagógiai Oktatási központ

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a kínált szakmai továbbképzéseket, előadásokat, különböző szakmai programokat, és igyekszünk részt venni azokon. A komplex ellenőrzési rendszerhez kapcsolódó látogatások előkészítéséhez, sikeres lebonyolításához a szaktanácsadó segítségét igénybe vesszük szakmai tevékenységünk fejlesztése érdekében.

Iskolák

Támogatjuk a helyi iskolákkal való kapcsolattartást beiskolázás előtt és azt követően is. E kapcsolatban arra törekszünk, hogy a nevelők megismerjék azt a szándékunkat, hogy a

gyermeket játékos formában egyéni képességének megfelelően fejlesszük, formáljuk az óvodában, hogy az iskolára való alkalmasság kritériumainak megfeleljen.

Kapcsolattartás formái:

- Szüreti napok az iskolában
- Nyílt nap az óvodában
- Nyílt napok az iskolákban
- Sport rendezvény az iskolásokkal
- Óvodai ballagás

Közművelődési intézmények

A közművelődési intézményekkel – Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár – való folyamatos, hagyományteremtő kapcsolattartásunk célja az, hogy ezen intézmények sajátos lehetőségeit tudatosan használja fel az óvodapedagógus a nevelő munkában.

A kapcsolattartásban a kölcsönös nyitottság érvényesüljön. Egyeztetést követően választunk az intézmények programajánlataiból.

A kapcsolattartás formái:

- ▶ gyermekműsorok (báb-, zenés-, prózai előadások) látogatása,
- ▶ könyvtárlátogatások,
- ▶ múzeumlátogatások,
- ▶ kiállítások látogatása.

Egyházak

Intézményünkben épületenként szülői igényfelmérés alapján biztosítjuk a hitéletre nevelést.

Német nemzetiségi önkormányzat

Az identitás tudatot erősítve jó kapcsolatot ápolunk a helyi kisebbségi önkormányzattal.

Folyamatosan a jó kapcsolattartásra törekszünk. Ennek szellemében a nemzetiségi találkozók felépünk a német nemzetiségi csoporttal, a nemzetiségi önkormányzat tárgyi eszközfejlesztéssel támogatja a csoportot és az intézményt.

A német nyelvterületeken lévő testvérvárosok gyakran ellátogatnak óvodánkba.

Külhoni kapcsolat

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik és lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn. (ONOAP)

Jelenleg ilyen kapcsolatunk nincs.

XVIII. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTÁCIÓI

Pedagógiai program

Házirend

SZMSZ

OVI KRÉTA felületén dokumentumok rögzítése

Nevelési terv- felülvizsgálata évente

Fejlődési napló -a gyermekek fejlettségi állapotának nyomon követése

Munkatervek:

- intézményi
- munkaközösségi éves terv
- gyermekvédelem éves terv
- Tehetség gondozó műhely- éves terve

XIX. SZOLGÁLTATÁSOK

A helyi Pedagógiai Szakszolgálat szakembereinek foglalkoztatása

- tehetséggondozás,
- fejlesztés és
- logopédia területén.

Megbízási szerződéssel foglalkoztatott

- gyógypedagógus
- Szülői igényeket figyelembe véve speciális tevékenységek lehetőségét kínálja az intézmény.

LEGITIMÁCIÓ

Az intézmény OM azonosítója

A legitimációs eljárás- Az érvényességet igazoló aláírások

.....
nevelőtestület nevében

.....
szakmai munkaközösség nevében

a...../2024..... határozatszámon jóváhagyta

.....
fenntartó képviselő Ph

véleményt nyilvánított:

.....
Szülői közösség képviselőjében

.....
német nemzetiségi önkormányzat
képviselőjében

A dokumentum jellege: nyilvános

Érvényes: A kihirdetés napjától 2024.....
visszavonásig

Verziószám...../2024
(ahányadik módosítása a programnak)

Iktatószám.....
Készült.....eredeti példányban

